

C O N F I D E N T I E E L

K.L.-C.I. INCIDENTENRAPPORTAGE

nr 17 / 19 70

MILITAIRE INLICHTINGENDIENST
IN TENEBRIS LUCENS

CHEF VAN DE
GENERALE STAF

SECTIE VEILIGHEID

C O N F I D E N T I E E L

KL c.i. incidentenrapportage nr 17
(periode 23.5.'70 tot 29.5.1970)

- A. Inlichtingen : Een leerling van de K.M.S. is in het afgelopen weekend in Café Club "Gay 90" gelegen aan de Rijksweg te Heerlen aangesproken door een hem onbekende man (zuiderling) die hem voorstelde in het leger te gaan saboteren. Beloning f5000.---. Had ook belangstelling voor iemand van de verbindingdienst. Signalement van betrokkene bekend. Door observatie zal getracht worden achter de identiteit van de onbekende te komen.
- B. Personeel :
1. refereert c.i. incidentenrapportage 2 nr 1302/70 pt B-5. De twee dienstplichtig militairen van 890 radiocie gedragen zich op dit moment normaal. De indruk is gevestigd dat e.e.a. indertijd in scene is gezet om ontheven te worden van de specialistische functie, wat de reden zou kunnen zijn voor een ontheffing van de verplichting langer te dienen. ^Betrokkenen zijn nooit krijgstuuchtelijk gestraft en verrichten hun werk naar tevredenheid.
  2. Bij het "A" esk.11 Tkbat heeft de dpl.huz. HEINST, J.M.M. rnr 48.12.08.200. wonende te Lobith toegegeven dat hij zo nu en dan soft-drugs rookte, echter niet in de legerplaats. Hij gebruikte deze o.a. tijdens schietoefeningen van 16.2. t/m 13.3 1970 te Hohne en ook op wacht. Hij verklaarde de sticks gekocht te hebben in Duitsland en ook in een bar te Arnhem. Er bestaan nog tegen een drietal militairen -inmiddels met klein verlof vertrokken op 28.4.1970-verdenking soft-drugs gerookt te hebben. Betrokkene wordt onder observatie gehouden.
  3. De dpl knr MAARSCHALKERWEERD, R.J. rnr 48.02.28.331, ingedeeld bij 19 afd. Bbt , wonende te Enschede heeft op zijn kast een pamflet opgeplakt van het Angola-comité (bijlage 1).
  4. De dpl sld VISSER, F., rnr 48.03.28.255, ingedeeld bij A.bt-107 AvA, wonende te Krommenie heeft op het publicatiebord een pamflet aangebracht (bijlage 2), dat hij -naar hij zeide-ontvangen had op een vergadering van de Wereld Voedsel Organisatie te Amsterdam. Hij verklaarde het affiche te hebben opgehangen met het doel zijn collega's te overtuigen dat het beter is het defensiegeld te besteden aan de hongerende wereld dan aan het

(B) (vervolg)

(4)militaire apparaat.

5.De dpl knr KNAP.A.J.A. nnr 49.05.07.271, ingedeeld bij de B-bt-19 AvA heeft op de manschappenkazerne twee pamfletten opgehangen :

- a. Portugal moordt met nato-wapens in Afrika (zie bijl. 7)
- b. Antiklamatie en proklamatie; (zonder verklarende tekst opgenomen in ci.rapportage 16, bijlage 5)-

De verklarende tekst gaat thans hierbij (bijlage 4)

C. Materieel :

1. Op 25.5.1970 geconstateerde dat in magazijn van 117 gemintdep te Ede was ingebroken. Het magazijn bevat geen wapens. Wat er vermist wordt is nog niet bekend. De Kon. Marechaussee heeft e.e.ea. in onderzoek.
2. Bij het magazijncomplex Teuge is op 25.5.1970 in de afrastering een gat geconstateerd. De deur van de -lege- Bosbunker was geforceerd. De Kon. Marechaussee en TBO zijn ingelicht.
3. Op 24.5.1970 zijn op het mob.complex Deurne bij 11 DAF's diverse achterlichten kapot (geslagen ?) aangetroffen. De Kon. Marechaussee heeft de zaak in onderzoek.
4. Op dtg 270800 mei 1970 werd geconstateerd dat de afrastering aan de noordzijde van het mob.complex Heesch over ca twee meter aan de bovenzijde was opengetrokken. De bewijzering in het complex was met witte verf beklad en de borden vaak met het woord Vrede opgespoten. De Kon. Mar en de BLS zijn ingelicht.
5. Een drietal nozems heeft getracht op 27.5.1970 de Boreelkazerne binnen te gaan om te discussiëren over oorlog en vrede. Betrokkene zijn van het terrein verwijderd.

D. Diversen :

1. Er heeft zich een vermoedelijke poging tot omkoping tot het verrichten van sabotage voorgedaan (zie punt A)
2. Op 25.5.1970 zijn in verschillende toiletten van gebouw C van de Oranjekazerne te Schaarsbergen S2 pamfletten aangetroffen.
3. Er zijn in afgelopen verslagperiode weer enkele anoniem gebleven valse alarmeringen binnengekomen bij diverse militaire centrales en bureaux.
4. In "Ons Noorderkwartier", communistische streekblad (verschijnt 1 x per mnd) verspreid in Noord-Holland-Noord, uitgave april 1970, verscheen een artikel over de Kabouters, gezien vanuit CPN-oogpunt. (bijlage 5)
5. In de Nationale- en soldatenkrant "de Passieffist" staat in nr 3 , uitgave Mei 1970, het zgn kongresnummer, een artikel over de oranje-vrijstaat, ontstaan, achtergrond, doelstellingen, plannen, onenigheid , etc. (bijl. 6)
6. In het mei-nummer van EGO (nr 5) is verschenen een artikel over de gevoelens en ervaringen van een dienstplichtige tijdens en na zijn diensttijd (bijlage 7)
7. Bijgevoegd (bijlage 8) het intern bulletin nr 11 van de Bond van Dienstweigeraars, annex een tweetal publicaties (eveneens verschenen in het kongresnummer van de Nationale-en soldatenkrant.
8. Op 20de mei werden bij net station SS te den Haag pamfletten verspreid (bijl.9)
9. Op 22 mei werden door de witte BVD aan één keurling van de indelingsraad te Breda een stapeltje pamfletten gegeven met het verzoek om deze pamfletten binnen uit te reiken. (bijlage 10).
10. Een beschouwing over, een verslag van het gehouden witte BVD congres op 23 mei j.l. alsmede het aldaar verkrijgbare pamflettenmateriaal zijn opgenomen in bijlage 3. (bijlage 3-2 vormt blad Orakel)

VERZENDLIJST behorende bij KL c.i.incidentenrapportage nr 17

Aan :

~~Minister van defensie dtv Staatsecretaris van defensie (KL)~~

Staatssecretaris van defensie (KL)

Inspecteur Generaal der Krijgsmacht dtv secretaris legerraad

Kwartiermeester Generaal dtv secretaris legerraad

Opferofficier Personeel dtv secretaris legerraad

Plv Secretaris Generaal (KL) dtv secretaris legerraad

Secretaris Legerraad

~~Voorzitter Comité Verenigde Chefs van Staven~~

Chef van de Generale Staf tvs Bevelhebber der Landstrijdkrachten

Plv Bevelhebber der Landstrijdkrachten

Commandant Koninklijke Marechaussee (2x)

Hoofd Sectie 2 / 3 - BLS (2x)

Commandant 449 contra-inlichtingen detachement (5x)

Commandant 450 contra-inlichtingen detachement (5x)

Commandant 451 contra-inlichtingen detachement (5x)

Commandant 111 contra-inlichtingen detachement (7x)

Info :

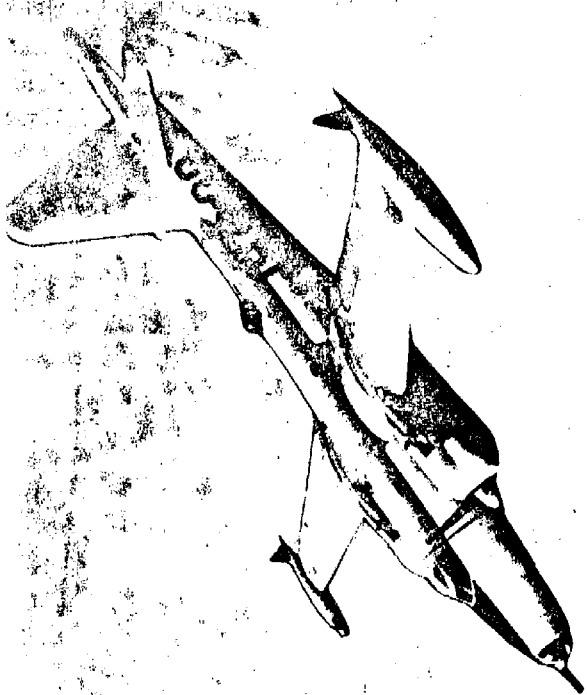
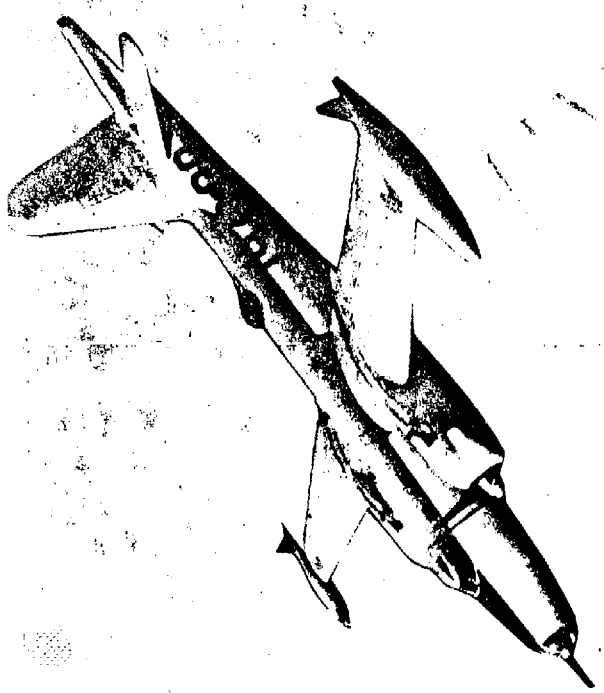
Hoofd afdeling CI - SMID

Intern :

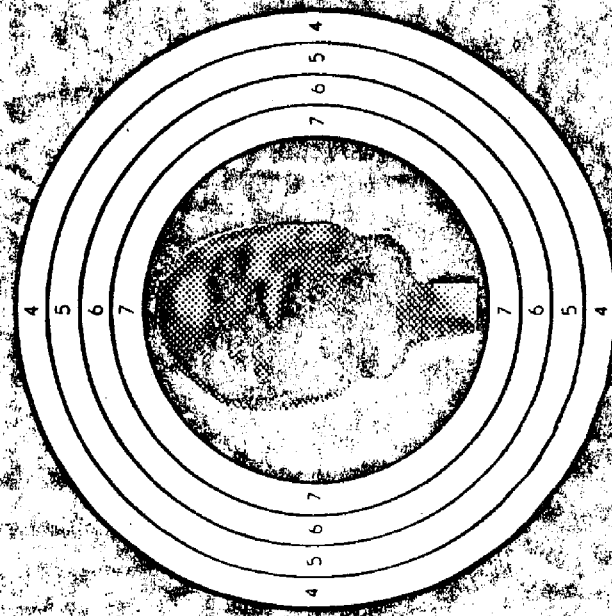
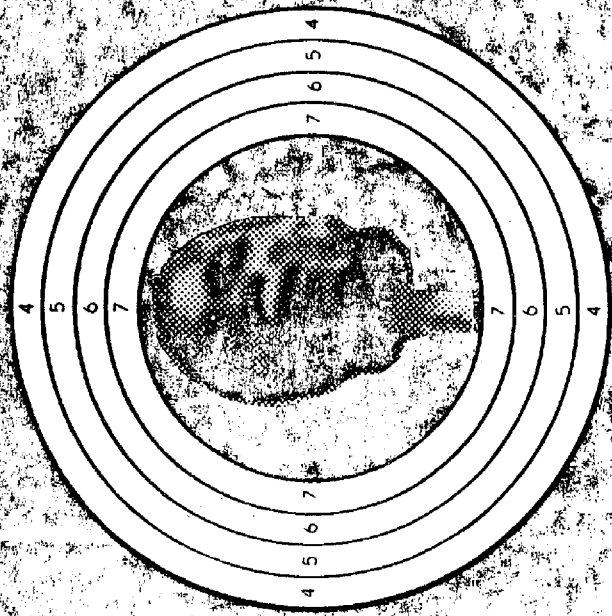
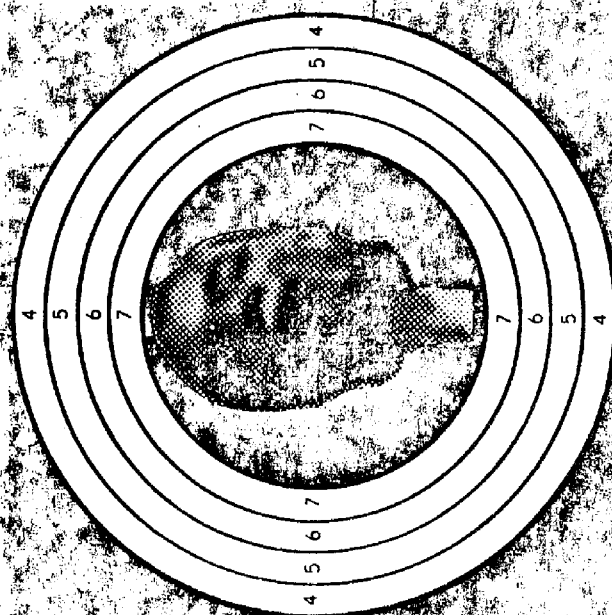
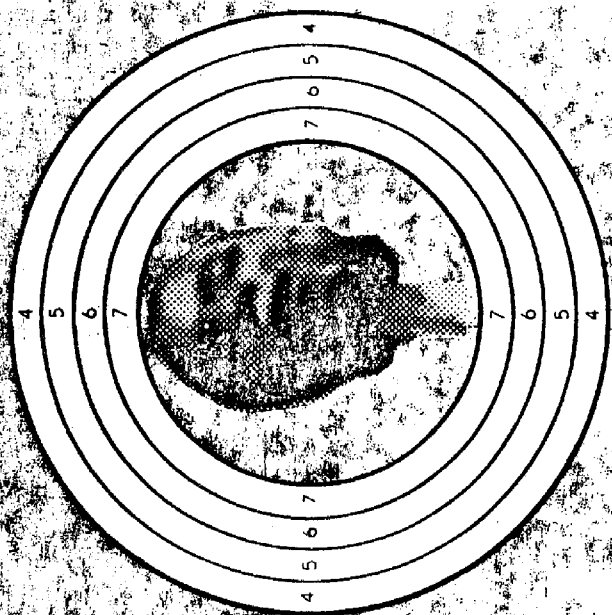
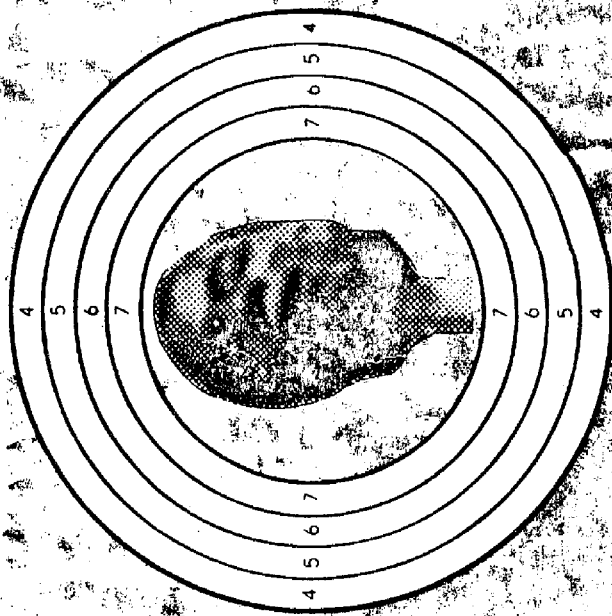
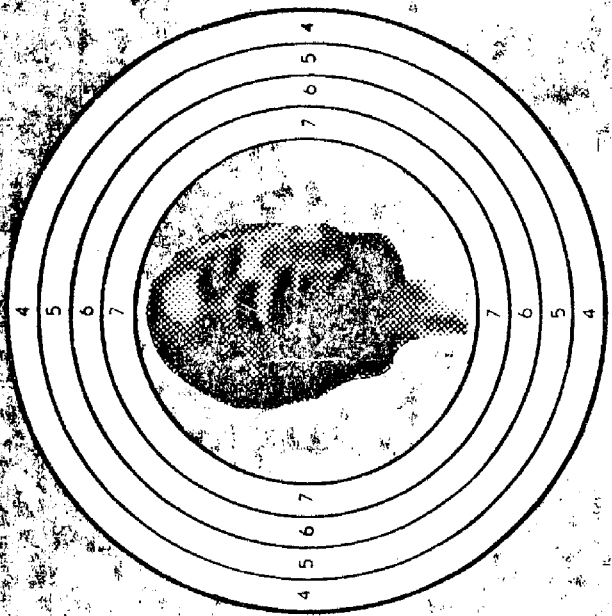
Hoofd afdeling Inlichtingen en Veiligheid - CGS

Archief Sectie Veiligheid (4x)

ST WOLFFERS 12570

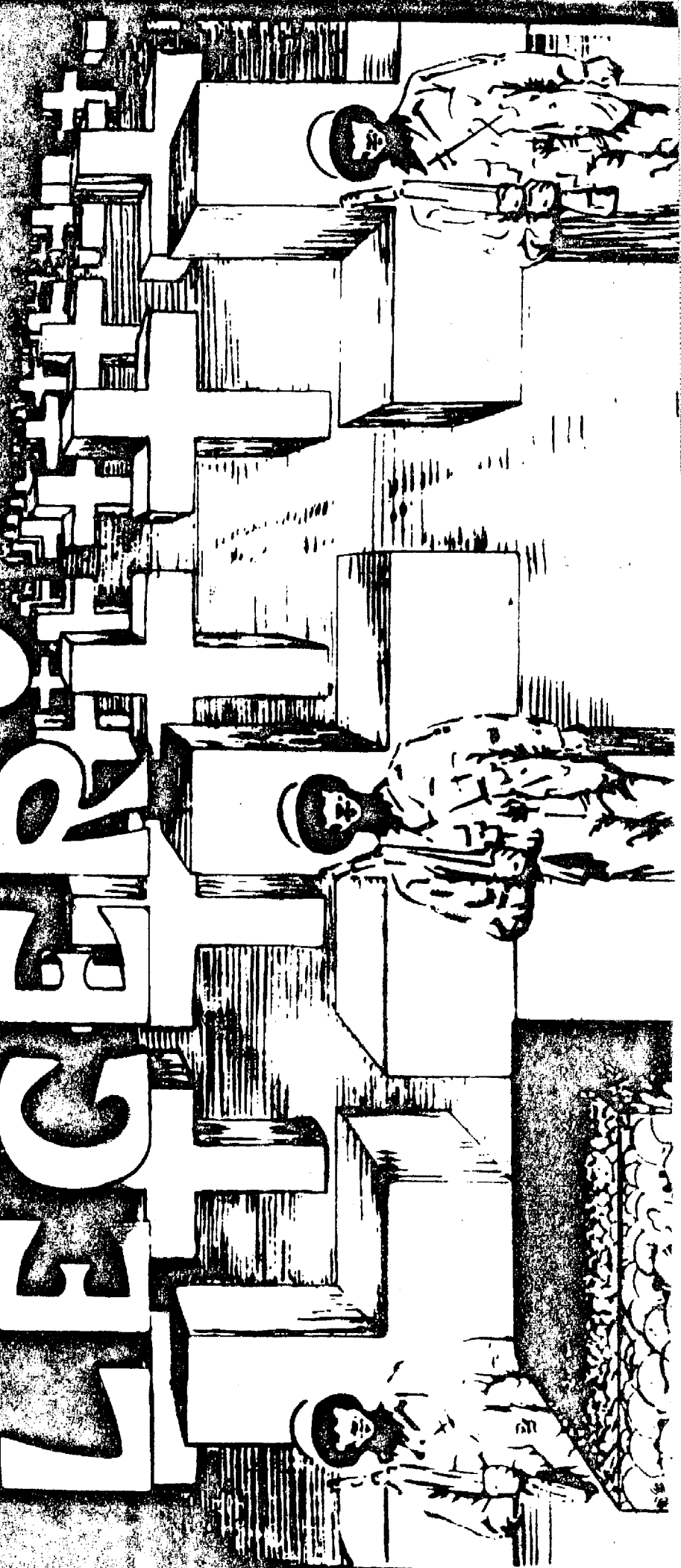
portugal moordt met nato-wapens in afrika

Amsterdam 253

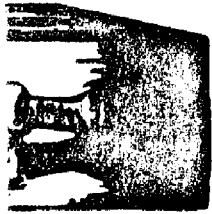

KOMBIJEN LEGGELIJKE

**miljoenen
gingen u voor**

Op het congres dat de gehele dag duurde en waaraan ca 90 personen deelnamen werden een aantal besluiten genomen. Uit publicaties door de BVD vooraf bleek dat de tot nu toe gevoerde strategie een punt van discussie zou uitmaken. Zo kwam tot uiting dat er bij bepaalde leidende figuren en afdelingen weerstanden bestonden tegen het pornografische karakter van de S-pamfletten en het aanzetten tot sabotage, zonder inkapseling van de risico's. Een ander punt was of de naam Bond van Dienstweigeraars nog wel juist was en paste in de doelstellingen zoals de laatste tijd door de organisatie gepropageerd. Immers, de leidende figuren zoals Piet Ordeman, Halkes etc wensten (vermoedelijk beïnvloed door de revolutionaire ideeën van de S.J.) de BVD te zien als een instrument dat, mede met andere geestverwante organisaties, de huidige maatschappijstructuur langs revolutionaire weg omver kan werpen om plaats te maken voor een revolutionaire socialistische maatschappij. De BVD ziet zich de rol toebedeeld om zich in het bijzonder te concentreren op het leger als instrument van het "kapitalisme". De "haviikken", vermoedelijk aangevoerd door Piet Ordeman o.s. bleken voorstanders van een geweldadige activiteit (waar onder sabotage) doch de "duiven" (meer ethische ingestelde dienstweigeraars) vonden dat dit niet strookte met hun geweldloze principes. Ook werd duidelijk verschillende leden een scheuring vreesden in de BVD en anderzijds dat de tot nu toe gevolgde tactiek nog meer repercussies oproepen van de zijden van de militaire overheid en de MID. Het is gebleken dat sabotagedaden en het openlijk optreden van de BVD binnen de krijgsmacht het afweerapparaat tot tegenactie dwong en het inkapselen van de BVD kon veroorzaken.

Het kongresnummer van de Nationale -en soldatenkrant (passieffist) maakt duidelijk dat tevoren de kaarten min of meer zijn geschud en dat men zich tijdens het congres voornamelijk zou beperken tot secundaire problemen. Een meer voorzichtiger strategie was reeds bepaald. Men wil zich concentreren op het bewerken van soldaten om hen politiek bewust te maken, en aan te zetten tot acties (zoals de laatste tijd in diverse onderdelen plaats vonden en gebaseerd zijn op het principe van protestdienst en collectief verzet tegen de militaire overheid)

Een duidelijke verwantschap met radicale figuren binnen de VVDM komt tot uiting. De BVD-ers stellen zich voor te infiltreren binnen de VVDM en als zodanig een linker vleugel van deze organisatie te vormen, zonder een organisatorisch samengaan. Een en ander ging gepaard met kritiek op Piet Ordeman.

Het was dan ook niet verwonderlijk dat het congres een enigszins geremd karakter vertoonde en dat men zich bij voorbaat al neergelegd had bij de nieuwe structuurvorm. De discussies waren krachteloos en de besluiten hadden betrekking op voornamelijk organisatorische problemen die er overigens op wezen dat het secretariaat een vaster greep wil krijgen op de leden. Voorgesteld werd de acties voortaan buiten de kazernes te houden (bewerken van soldaten in cafetaria's etc. bij kazernes en legerplaatsen) doch een deel verzette zich hiertegen en wil van de soldaat een protestdiener maken en actiegroepen binnen de kazerne vormen. Een groot deel

achtte het niet te realiseren dat men het leger "onbetrouwbaar" kon maken. Aanvallen werden gedaan op de "vieze" tekst van de S-pamfletten. De samenwerking met de VVDM kwam diverse malen aan de orde zonder dat overigens concrete plannen werden gemaakt.

Een motie (vermoedelijk van Ordeman) bepaalde dat :

- het doel van de BVD het omverwerpen van het kapitalistische systeem is waarbij de BVD zich zal concentreren op het leger.
- onder de soldaten dient een solidariteit gekweekt te worden met de gehele linkse oppositie in Nederland waarvan de BVD een onderdeel is (hierdoor wordt het inzetten van het leger tegen een manifestatie van links onmogelijk)
- de naam Bond van Dienstweigeraars veranderen in Bond van Dienstplichtigen (hetgeen beter voldoet aan de doelstelling van de organisatie)

Deze motie werd (uiteraard) zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De organisatievorm werd veranderd. ^NNederland werd verdeeld in vier groepen t.w. Noord-en Zuid Holland; Brabant, Zeeland en Limburg; Utrecht, ^Gelderland en Overijsel; Groningen, Friesland en Drente. Aan het hoofd van elke groep staat een persoon, die het contact met het algemeen secretariaat te Amsterdam onderhoudt. Iedere kazerne krijgt een vaste kern, die voor pamfletverspreiding zal zorg dragen.

Het concretiseren van de plannen volgens de aangenomen richtlijnen zal onderwerp van nadere overleg zijn (vanuit de nieuwe organisatiestructuur)

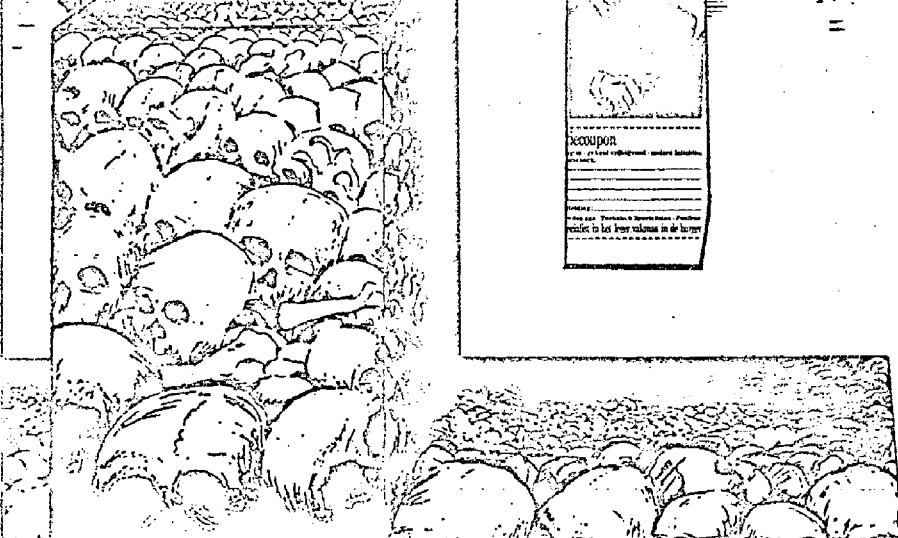
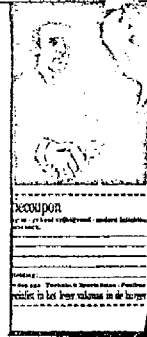
^DDe naam van het orgaan "Passieffist" wordt veranderd in "De soldatenkrant". Dienstplichtigen kunnen door middel van ingezonden stukken hun grieven kwijt (desnoods onder pseudoniem om persoonlijke vervolging te voorkomen)

Conclusie : de nieuwe tactiek van de BVD is het gevolg van angst voor de overheid. ^HHet openlijk optreden wordt vervangen door het accent te verleggen op activiteiten uit te voeren door dienstplichtigen. ^Fogingen om de VVDM voor hun karretje "te spannen" lijken te verwachten.

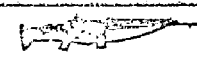

KOM BIJ HET LEGER

De Technisch Specialist in het leger verdient goed, studeert voor erkende (burger)vakdiploma's, gaat met een forse premie weer de maatschappij in

miljoenen gingen u voor

ORAKEL • 25e nummer • 50 cent • 22 mei

Het Leger & De Opvoeding

Het begint al vroeg. In het gezin waar je geboren bent, met ouders en grootouders. Dat is wat anders dan de voorvaderen uit de geschiedenisboekjes. Het hangt van die ouders af wat er van je terrecht komt; een arbeider of een meneer. Ze belonen wat goed (niet fout) is en wat in hun schema past. Watzegjedan?..... dankuwel, jij denkt dat het liefde is, dat is het ook. Er wordt een school voor je gekozen, kleuterschool, lagere school, zondagsschool, je bent los van de borst en de juffrouw leert je schrijven. Daar is vader, hoe-gaat-het-met-U. Je leert een taal schrijven, die je nooit zal spreken. Zeker niet bij arbeiders thuis.

Wat je zomaar uitkraemt is v-i-e-s en wat je moet schrijven is n-e-t-j-e-s, en je krijgt mooie cijfertjes als je het goed doet. Als je het fout doet blijf je zitten, als je het niet doet ga je in de hoek. Dat beetje liefde en erkenning dat je in je hulpeloosheid nodig hebt om te leven, wordt gemaakt tot een meetlat die je "meer", "beter" maakt dan de anderen. Het zijn nog niet eens je hersens waarin de verschillen moeten liggen, maar datgene wat jouw milieu belangrijk vindt. Als je toevallig een kind van een arbeider bent, moet er behoorlijk aangepoot worden om "door te stromen" naar het Middelbaar Onderwijs. Dat gaat niet zomaar. Welnee, je moet centen verdienen, want je vreet. Van een ander. Nou ja, je vreet je aan liefdeloosheid te barsten, wat dat betreft zitten ze er niet zover naast. Voor de lui met poen ben je altijd al de lul geweest, de "mindere", nu wil je eindelijk wel eens "zelfstandig" worden, een brommer hebben, plaatjes kopen, een gitaar hebben. Net als met de "zelfstandigheid" van ongeschoold bouwvakkers, hoop poen maken, lekker blitzen, als ze kapsones hebben, die bazen, wegweze, werk genoeg. Wat leer je nou op school over de maatschappij. Geen flikker, jaartalletjes enzo, meneer zus en meneer zo, dat waren pas jongens van Jan de Wit. Domineepraat. Alle samenhang wordt je onthouden en dat kleine beetje informatie dat je uiteindelijk krijgt, wordt verstopt achter dure woorden en leugens zoals "algemene ontwikkeling".

Kijk maar naar de krant, de onsamenvangende berichtgeving van de T.V., afgewisseld door brood (ontspanning brengend amusement) en spelen (sport, autootjes). Het kleine beetje verschil in aanleg dat er tussen mensen bestaat, wordt opgefokt tot een systeem van rangen en standen. De verschillen zijn dan ineens veel belangrijker dan de overeenkomsten, die dingen die je met elkaar gemeen hebt. Het hoort toch zeker zo? Ja, Ja, Het Hoort Zo.

Moderne economie
Bedrijfsorg. voor bazen,
moderador, hoog niveau
Arbeidsanalist
Schriftelijk/mondeling
Bedrijfsleider
Magazijnmeester
Bedrijfsassistent
Elct. bedrijfsvoering
Exp./transp. binnenland
Staatsinrichting M.O.
ACADEM. EXAMENS
Propaedeutische Economie
Wiskunde P I (Delft)

WERKTUIGBOUW
Tekenaar, Constructeur
Bedrijfstechnicus
Lasoor, Lastechnicus
Tekening lezen
Autodiestechniek
Lasmachinist
Motordrijver
Verwarmings-Koeltech.
ELEKTROTECHNIEK
Schakeltechniek
Versterkertechniek
Sierkroonmonteur VEV
Elektrotechn. tek.-opz.
Elektronica
Eenvoudige radiotechniek
Elektronicamont. NERG
Elektronicatechn. NERG

BOUW-/WATERBOUWK.
Diverse eenvoudige en
uitgebreide opst. voor
opzichter, aannemer,
uitvoerder en tekenaar
Stadsbouw, tekenaar
Landreuk, opstellingen
Interieurverzorging

WIS.-NATUURKUNDE
Eenvoudige wiskunde
Wisk. tot mulo b/hos b
Natuur-Schiet. tot hbs b
Hogere wiskunde
Wiskunde L.O.
Wiskunde M.O. A en B
Alg. ontwikkeling N.O.
Basisopleiding N.O.
Opleiding alle NI
Ped. geluigschikl. N.O.
Voorber. ex. B.U.O.A.W.
Kernfysica

CHEMIE
Laborant(e), Analist(e)
Drogist(e)
Bedrijfsman procesind.
Chemisch bedrijfstech.

DIV. TECHN. OPLEID.
Toelatingsonderzoek TH
Jacht- en kanobouww

MEDISCHE PRAKTIK-
ASSISTENTEN
Dokters, Tandartsass.
Apoth. ass. (hoor. ged.)
Alg. ontw. leer. voorpl.

TALEN
Ned. taal en corresp.
Nederlands, Frans,
Duits, Engels, Spaans,
Italiaans, Portugees,
Zweeds, Russisch,
Latijn, Grieks,
Esperanto (dipl. E)
3l. Frans, 3l. Engels
met 20 grammatisoonpl.
of 5 gegidsbanden
Techn. Engels/Duits

LO/MO-AKTEN TALEN
LO: Frans, Duits, Eng.
Voorbereid. Frans, M.O.-A
M.O.-A: Frans, Duits,
Nederl., Engels (A-C)

HANDELSCORRESP.
Associatiediploma:
Nederlands, Frans,
Duits, Engels, Spaans
fooldcorr. Eng., Duits
VTH-leraar Engels

JOURNALISTIEK EN
EFFIC. TAALGEBRUIK
Journalistiek
Korte verhalen
Verbeteringstechniek
Schrift. rapporteren
Correct formulieren

STAATSEXAMENS
Opleidingen voor de
officiële diploma's
Gymnasium A en B
H.B.S. A en H.B.S. B
Eenmalige voedsch. M.O.-
scholieren (art. 3)
Onderwijzersakte
Geschiedenis M.O.

OFFICIEEL ERKENDE
WULO-DIPLOMA'S
Mulo A en Mulo B
Aanvullingsmulo B
Bijvoork. mulo voor
P.T.T.-personeel

ALGEMENE
ONTWIKKELING
Basisopleiding en vele
vervolgcurricula na
1a. en voortgezet
onderwijs
Voorbereidende cursu-
sen tot de opleidingen
gymnasium, h.b.s. enz.
POLITIEVAKTUDIES
Politiediploma B
Algemene ontwikkeling
voor de politie

Het Leger, Het Man Worden.

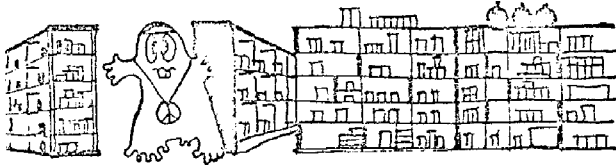
We zijn zover. Klaar voor de maatschappij. Nou ja, eerst nog even 18 maanden het vaderland dienen, daar wordt je een flinke keraal van. Je krijgt voor de zoveelste keer opvoeding. De opvoeding, het onderwijs, het je leren ge-dragen, het leren bang zijn, het leren brullen, allemaal om een goede burger te worden, die zich aan De Regels zal houden en zal doen wat hem ge-vraagd wordt, zonder te ouwehoeren. Het leger is maar een heel klein onderdeel waar je mee moet leren helpen het systeem in stand te houden. Hard meewerken aan de handhaving van orde en gezag, de handhaving van rangen en stan-den, zal je later ook nog steeds moeten doen, tot ja dood toe. Doet er weinig toe waar, op kantoor, bij een baas, op school. Het milieu en de mensen waar je domweg mee te maken krijgt als je geboren bent, zijn heel belangrijk voor je uiteindelijke positie. De een wordt vuil-nisman, de ander melkboer, een derde directeur, of akademikus, of generaal. Er zijn natuurlijk nog krantenjongens die miljonair worden, dan wordt er gezegd: "kijk eens, dat is toch ook mogelijk in onze Vrije Democratiese Westerse Beschaving". Likmevesje, . Als miljonair schijn je gezien te worden als een hele piet, want je mag 4.000 of 40.000 mensen de straat opkeilen als het niet meer zo ziet zitten met winsten die je aan het maken was. Als je een beetje onhandig poker gespeeld hebt met al die mensen en al die rege-rings-subsidies. Je hebt ook arbeiders ouders die zeggen van: ik heb me poten uit me mouwen moeten steken, dus me zoon zal ook ze poten uit ze mouwen steken. Geen gelul, je leert een degelijk vak, een eer-lijk beroep en niet dat gesodemiatier met al dat geleerde gedoe van studenten, dat herrie trappen tegen het gezag. Van het leger krijgt zoon man gelijk. Daar sta je dan. Als je kapsones hebt, ben je ineens een gefustreerde puber, of erger nog, Een Moeilijk Opvoedbaar Kind. Daar heeft de Maatschappij pracht oplossingen voor: kinderbescherming, kinderrechtters, tuchtscho-len, bijzondere scholen voor de wat luxere kin-deren, militaire dienst, werkkampen, zoals Vledder en vroeger Veenhuizen. Natuurlijk merk je daar niks van als je ge-deisd houdt. Blijf gehoorzaam. Net zoals vroeger op school- goede cijfers als je op tijd je vinger opsteekt, slechte cijfers als je het niet goed doet en als je het niet meer zo goed volgt, wordt je van school getrapt. (in de hoek staan).

Dan maakt het leger niet zoveel verschil meer met wat je vroeger hebt moeten slikken. Het vinger op-steken is salueren geworden, het in de hoek staan heet dan "geen verlof", of "tien dagen zwaar". Ja meester, nee meester, bestaat ook nog steeds.

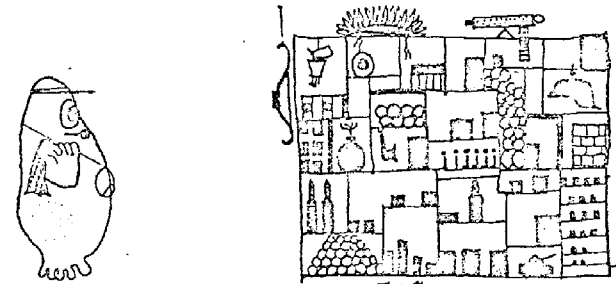
Ja, de mammoetwet en de democratisering van alles wat los en vast zit, zijn er nu. Een boom van een wet, die mammoet. Om de doorstroming van het onderwijs te bevorderen. zo hoort het en zo moet het

Het Leger en Tarzan I

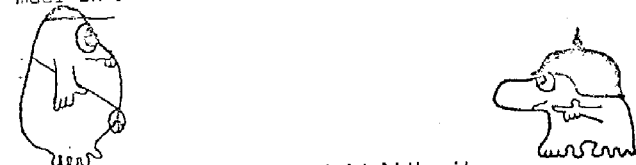
We hebben een magazijn met een keurig stel rekken, waarop de grootst mogelijke sortering blikken en dozen gestapeld staan.

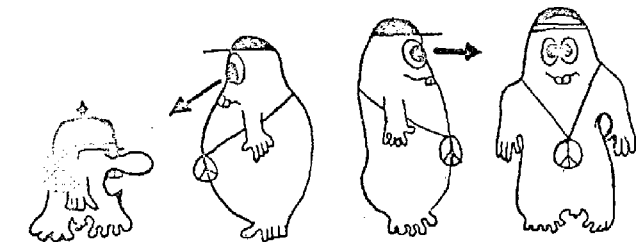
Jan stapt met zijn jasje over z'n schouder naar binnen, hij loopt eens rond en ziet het allemaal niet zo scherp met die troep.

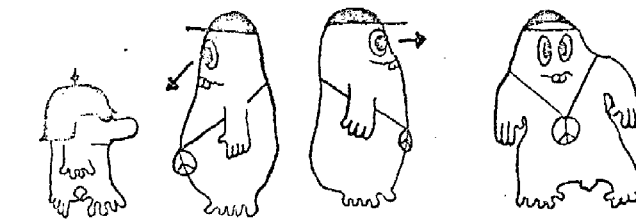
maar gelukkig is er iemand in het magazijn die het weet, die kan vertellen hoe het nou allemaal in elkaar zit.

hij legt het jou kort en duidelijk uit, kijk, het zit zo, je mot vooruit, op zij, en naar beneden kijke,.....en wat zie je dan? niks meneer, zegt jan.

BLURB! ik heb gezegd dat je mot k-ij-k-e uit je doppe! zeg ik! nou, dan nog- es- een- keer, vooruit!, opzij, en naar benede.

jan is verhaesd- hij staat paf, want nou zegt de man niks, terwijl hij zonet stond te brullen. hoe kan dat nou. nou ja, hij bekijkt het maar, denkt-ie.

Het Leger... een selectie ingevonden voor dienst... Koninklijke Landmacht of de Koninklijke Luchtmacht... Zie je, weder en met welk resultaat?

kanonnier chauffeur!!

MAAR ALS... u een mannelijk beroep wilt uitoefenen, u wilt tonen wat u kan en u volledig wilt uitleven, u zich wenst op te werken en een degelijke beroepsbekwaamheid te verwerven, u niet alleen aan vandaag denkt, maar ook uw toekomst wilt verzekeren, u graag bevelen krijgt van mensen die u begrijpen en eerbiedigen... LEES DAN VERDER... EN DENK ER OVER NA!

Ronde 450 Politie motor • HET LEGER

leven zonder zorgen pantsercavaleristen, kom ons helpen de oorlog onmogelijk maken

WAT JE NIET WIL WISSELN IN DE KONINKLIJKE MARINE

Deel 2: Praktische plannen

Wat je niet wilt wisselen in de Koninklijke Marine... vloeibare zuurstof, vloeibare stikstof

dat is sport!

Geweren en mitrailleur in kleur.
Deel 1: Militaire quiz
Deel 2: Quiz over wedstrijd voor schoolgaande jeugd

Maasprijs voor Lichte Luchtdoelartillerie

DE WED. J. VAN DER WOUDE

Maasprijs voor Lichte Luchtdoelartillerie... Ken uw wapen, dienstvak, korps of regiment

Belgische para's te gast

• They say the Germans like the good life. True, true. Schnappa, Schumann, Brahms, Bach, beer, bock beer, Bourbon. *Bourbon!* Jawohl. More and more Germans today include Old Grand-Dad Bourbon whiskey as part of their

Tevredenheidsbetuiging

hij 829/832

AMX-105

bouwklaar voor iedere modelbouwer

De schrijver besluit met de toch wel weer vliegende conclusie: 'Het Nederlandse leger (bedoelt is de Ned. Luchtmacht) is zeer goed bevoerd en gevoerd en komt trouw aan plichten bij de NAVO aan.'

'Before, Americans always brought us candy and medicine'

MILITAIRE MUTATIES

Militaire dienstplicht voor Nederlanders in de Verenigde Staten

het Korps Mobile Colones

Alle eerste Wereldoorlog veteraan... In 1969 zal één cursus voor een en vijf een - zoals bedoeld in de beschikkingen in het jaarnummer van de Klad - worden gehouden.

Trompetterkorps der Artillerie wordt weer actief

De gebourtenissen in Oost-Europa

bericht Vertrouwensbasis ernstig geschokt

Plannen op korte termijn

AMX-105

AMX-105... as a BOWIE

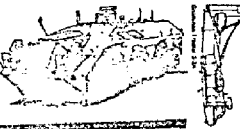

Het Trompetterkorp der Artillerie, dat sinds begin september van het vorig jaar een slingerend bestaan leidt, zal over enige tijd weer activiteiten gaan ontwikkelen. Anders dan vroeger zal er alleen na de diensturen - dus in 'vrijtijd' - worden gecombineerd.

De verbandingspassen stroomt vervolg op de activiteiten gericht op de afwezigheid van de diensturen, zodat de kardoeshouder door de raketwerking wordt uitgevoerd.

Lucht: De laatste gemiddelde YP 408 met aanblijven voor circa 30 schepen

Onder: De nieuwe 128 mm mortar voor de KL

Streven naar een modern bedrijfsbeheer

Defensiebegroting 1969

met eindcijfer van 3385 miljoen

IS DAT EINDCIJFER WAT

Ruim 500 miljoen voor aanschaffing groot materieel

Hoofdstuk X van de begroting van uitgaven van het Rijk voor het dienstjaar 1969, korter gezegd: de defensiebegroting 1969, is bij de Staten-Generaal ingediend. De begroting toont een eindbedrag van bijna 3385 miljoen gulden. Daarvan is bestemd voor de Kon. landmacht 1453 miljoen, voor de Kon. luchtmacht 744 miljoen en voor de Kon. marine 705 miljoen. Voor gemeenschappelijke uitgaven is 343 miljoen begroot, voor het ministerie zelf 126 miljoen. Voor de civiele voorbereiding is 13 miljoen uitgegokt.

Onze krijgsmacht gezien door een Tsjechische bril

'Goed bewapend en goed geoefend'

Bent u vroeger reeds in militaire dienst geweest?

Streven naar evenwicht tussen dienst- en persoonlijke belangen

VERPLICHTE MILITAIRE DIENST

LACHERTES

HET K.M.A.-COMPLEX

De opleiding beoogt het ontwikkelen van de eigenschappen en het lijfrenen van die mate van inzicht, kennis en bekwaamheden welke de officier behoeft om, in gebondenheid aan de officiersde belofte, in staat te zijn, zijn taak van niet gezag bekleede en aan gezag onderwerpen militaire leider in oorlogs- en vreedstijd uit te oefenen en mede te werken aan de opvoeding van de aan zijn zorgen toevertrouwde jongemannen. Daartoe is de opleiding gericht op:

1. het ontwikkelen van de persoonlijkheid tot een harmonische eenheid van toewijding aan zijn beroep, van beheersing van zichzelf en van gezag over aan zijn leiding toevertrouwen, overeenkomstig de door hem aanvaardde geestelijke en zedelijke normen;

DE OFFICIER

Het zwerfbeloof trouw aan de Koningin, trouwzaamheid aan de wetten en overtuiging aan de krijgstucht.

Officier, die zijn mensen door voorbeeld en woord weet te bezielen - ook onder de moeilijkste omstandigheden - en daardoor zich hun vertrouwen waardig maakt, is een goed leider. Hij is in staat de aanvankelijk verantwoordelijkheid te dragen en de functie van gezagdrager ten volle te ontploven. Daarnaast is de officier in vreedstijd belast met de opvoeding en opvoeding van de aan zijn zorgen toevertrouwde jonge mannen; een zwaar deel van onze krijgsmacht wordt geworven door jongelui van 19-20 jaar. Tenslotte is de officier medeverantwoordelijk voor de efficiënte gang van zaken in het grootste en wellicht meest gecompliceerde bedrijf in Nederland; de krijgsmacht.

Ik ben lid (gewest) van de volgende verenigingen, clubs enz. op vak-, sport- en sociaal gebied (zet er tussen haakjes achter welke functie U hierbij eventueel bekleedt/bekleedde):

Ik ben wel/niet bij de palvinderij (gewest) en heb daar de functie (bekleedt) van

Ik ben gearbeid de volgende klanten en tijdschriften:

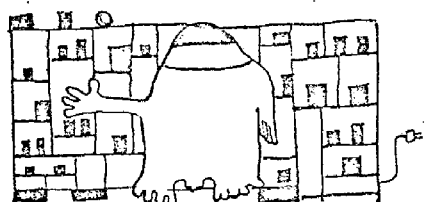
GEZAMENLIJKE VEILIGHEID IS HET GROTE DOEL

Zukelijke politiek erkent deelname van Portugal en Griekenland.

Het korps mariniers is een **leukkorps**, dat zich kenmerkt door een vrolijkheid van gedachten en handelen, een hoge graad van goetdieren en gevoel voor actie, een grote mate van parasahand en een bijzondere heldwants in het uitvoeren van militair eeroenoel. Het bestaat uit beroepskeuzen en dienstplichtigen. Aangezien de dienstplichtigen naar betrekkelijk korte tijd onder de wapens zijn, rust in grote verantwoordelijkheid op het **leukkorps**, dat vandaan de **leukkorps** vormt van het korps, na verloop van alle kaderfuncties jaren vervult en de training van het **leukkorps** met alle overdraagt, en ligt voor de hand dat de goetdieren en het gehalte van deze beroepskeuzen van het grootste gewicht zijn; daarom wordt er naar gestreefd 1 korps op peil te houden door werving van **leukke jongemannen** van hoog moraal en van goed zedelijk gehalte.

Het Leger en Tarzan II

we gaan verder ! - we hebben daarnet opzij, vooruit en naar benede gekeken. nou pak je een blik uit het rek. derde plank van rechts 3 hoog, van benede af. dus: opzij kijke, klauw uitsteken, blik grijpen. IS DAT DUIDELIJK ! ja me-neer, zegt jan.

BLURB !- NEE- NEE- EN NOG EENS NEE ! fout. uil dat je bent, het andere blik-heb je niet gezien met die soepoge van je dat er twee blikken staan? ja me-neer, zegt jan. BLURB ! wat- nou- ja? het is NEE! nee me-neer, zegt jan. BLURB ! het is ja- kaffer!

het feest van de vrede,

niet alleen in de zin van afwezigheid van oorlog, maar ook en vooral als het feest van innerlijke vrede. Het is goed na te gaan wat ons in het afgelopen jaar aan goede dingen ten deel is gevallen, waarvoor offers moesten worden gebracht, persoonlijk, nationaal en internationaal. Nederland heeft weer een jaar van vrijheid en vrede gekend, iets wat wij ons beter bewust zijn door de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije. Vrede is voor een groot deel verdraagzaamheid, zowel in ons eigen leven als in de betrekkingen tussen de naties. Als door afwezigheid van verdraagzaamheid de vrede wordt bedreigd, zullen wij offers moeten brengen om te trachten een bestaan in vrijheid en vrede te garanderen. Ik ben er mij van bewust dat opofferingen een zware last kunnen zijn. Voor een dienstplichtige een last die valt in een periode waarin hij een levensbestaan aan het opbouwen is of waarin hij door studie zijn verdere leven richting wil geven. Waar Uw taak als militair van de Koninklijke Landmacht ook ligt: in Nederland, Duitsland, Suriname of langs het Suezkanaal als waarnemer van de Verenigde Naties ik hoop dat U wilt begrijpen dat dank zij Uw opofferingen allen die U lief zijn het feest ook dit jaar weer in vrede kunnen vieren.

Luitenant-generaal F. van der Veen
Bevelhebber der landstrijdkrachten

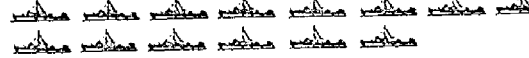

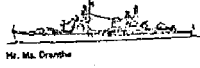
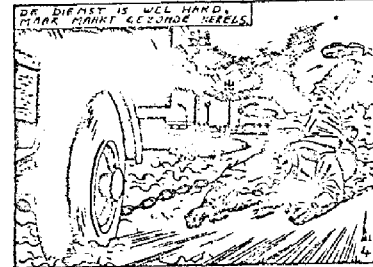
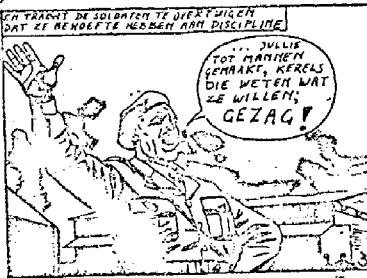
De dienst is wel een tijdelijke zaak maar de terreur die je nu ondergaat, zul je straks weer ondergaan. Als arbeider zul je niet meer te zeggen hebben dan nu. De terreur van de sergant maakt plaats voor de terreur van de baas. Het verzet in dienst is daarom een verzet tegen elke otoriteit, elke terreur, elke onvrijheid!

Van Stralen-Klaar

Laat je niet verneuken door een beroep op je eergevoel, je sportiviteit, je wedijver. Want hun eer is niet jullie eer! Probeer je zoveel mogelijk te drukken. Help elkaar daarbij, zodat je als totale groep kunt weigeren. SABOTEER in je eigen voordeel, want je wordt uitgebuit en als je er niet tegen vecht zul je je hele leven uitgebuit worden.

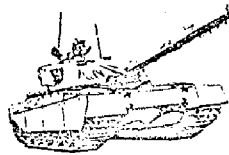
KONTAKTAAGRESSEN BVD:

- algemeen sekretariaat, postbus 10126, Amsterdam, Herengracht 858. spreekuur: elke dinsdag- en vrijdagavond. Voor overnachten briefkaartje sturen.
- DEN DOELDER: (tussen Utrecht en Amersfoort) postbus 33, Siltthoven.
- DELFT: p/a: Jac. van Beijerenlaan 91.
- DEVENTER: p/a: van Mastenstraat 140.
- DEN BOSCH: p/a: O.D.O. postbus 119.
- EINDHOVEN: postbus 591.
- GROENINGEN: postbus 536.
- DEN HAAG: postbus 9405. ook: PAX CHRISTIE 070-656823
- HAARLEM: postbus 6008
- LEIDEN: postbus 35 Destegeest. ook: NOORDWIND 5 - ELKE 2^e EN 4^e DINSD. VAN MAAND. 19-21 U.
- LODIEN: postbus 8.
- ROTTERDAM: p/a: Kivitsplantsoen 27, Rhoon. ook: TH. HOUTERMAN - LOUWENEDWARSTRA 34
- TILBURG: Prof. Cobbenhagenlaan 19.
- UTRECHT: p/a: Zonstraat 79. / SCHOENWEGSTR. 36 / IMA - Buurkerkhof II. ma. 19-21 u. za. 10-14 u.
- ZUTPHEN: p/a: Groot Graffel, Wamsveld.
- OSN: p/a: Emmelaan 43.
- VLISSINGEN: p/a: Jongkindlaan 8.
- VLEDDER: p/a: de Hoek 13.

Voorlichtingscentra

deze centra geven voorlichting over alles wat met de militaire dienst te maken heeft, pro of contra. De centra zijn voor het merendeel gezamenlijke projecten van verschillende vredesorganisaties.

- AMSTERDAM: BVD, Herengracht 358. elke dinsdag- en vrijdagavond. Centraal Vredesburo. iedere dinsdagavond 20.00 uur, Singel 452-454. / Informatie centrum dienstweigering - Postbus 5072 - TEL 020-28454 Raad van Kerken: elke woensdagavond van 19-21 uur N.Z.kapel, Rokin 78a, ingang Enge Kapelsteeg 4.
  - LEIDEN: Noordwinda 5, elke tweede en vierde dinsdagavond van de maand, tussen 19- en 21 uur.
  - UTRECHT: IMA, Buurkerk, iedere maandag van 19- tot 21 uur en elke zaterdag van 13.30- tot 15.00 uur.
  - DEN BOSCH: O.D.O. postbus 119, Tel.: 04100-47998 of 37615 of 41050 elke 2e en 4e dinsdag van de maand van 19- tot 21 uur in de Kolk, Parade 15.
  - GEHORECHT: elke 2e en 4e zandagmiddag in SHIVA, Voorstraat.
  - ELKHORNE: Walstraat 21. Tel.: 05420-25280, elke vrijdag van 19- tot 21 uur.
  - GROENINGEN: iedere dondersdagavond in de woonhoop tegenover Turfsingel 81. - ook (p/a). Informatie centrum - TURFSTR. 12 - BLUNUM - 05976-655
- Wanneer je niet in de buurt woont kun je via het algemeen sekretariaat van de BVD eventueel andere adressen krijgen. Je kunt natuurlijk ook vragen stellen aan het Ministerie van Defensie in Den Haag, bure voorlichting, Spui 32.

Wees solidair tegen de onderdrukkers organiseer je tegen hen.

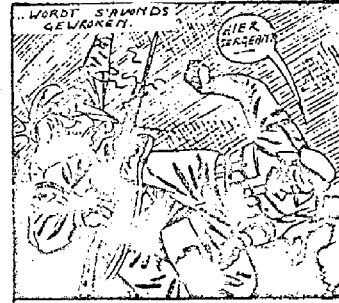
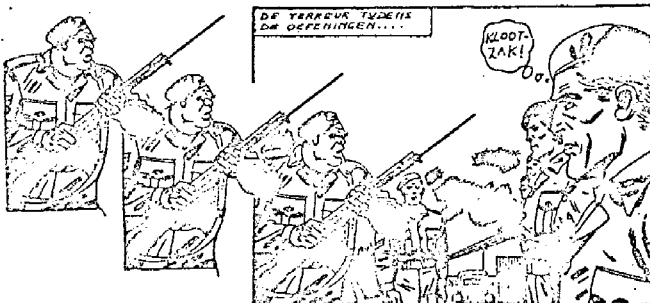
Want een officier zonder soldaten is machteloos. JULLIE HEBBEN DE MACHT!

SABOTEER! Je bent niet alleen

Er zitten verschillende gevaran aan het plegen van sabotage. Ten eerste loop je persoonlijk het gevaar om betrapt te worden. Deze trieste afloop van een sabotage-daad moet in ieder geval voorkomen worden. Het is daarom het beste om zo veel mogelijk alleen te doen. Vertrouw alleen diegenen die evenveel risico nemen als jijzelf Iemand die ook strafbaar is, zal niet zo gauw doorslaan tijdens een verhoor.

Elke vorm van openlijke organisatie is doodgevaarlijk, omdat die veel te gemakkelijk opgerold kan worden of door het systeem gekorrumpeerd.

NA TWEE WEKEN JEZELF AFAUKEN WREET JE SAUWLIJKS MOG WAT HET IS

Sabotage is alleen te verworvenlijken als een volstrakt illegale en anonieme daad. Door de bijna verpletterende ter-

ruur van serganten, bazen, wetenschapsmensen, eigenaars, politici, huisbazen, raadsleden..... worden miljoenen mensen uitgebuit

en gedood. Elke sabotage van deze onderdrukking is een menselijke daad, zelfs al kost het mensenlevens.

SOLDAAT.

bijlage 3-2e

WAT MOET JE VERDEDIGEN?

- * HET BEZIT VAN DE EIGENAREN,
DE BEZITTENDE KLASSE DIE ZICH DOOR JAREN LANGE
UITBUITING VAN ARBEIDERS HEFT RYK GESTOLEN.
- * DE MACHT VAN BEROEPSZWETSERS,
DE MINISTERS, RAADSLEDEN, VAKBONDSLEIDERS, DIE TEGEN
EEN JAARSALARIS VAN DERTIG TOT ZEVENTIG DUIZEND
GULDEN DE BELANGEN VAN HET VOLK VERDEDIGEN.
- * DE KENNIS VAN HET AFGESTUDEERD TUIG
DAT DE WETENSCHAP GEBRUIKT OM EEN MACHTS POSITIE
TE VERKRYGEN. KENNIS DIE VERDEELD WORDT ONDER
RYKELUI'S ZOONTJES. (SLECHTS 7% VAN DE STUDENTEN
ZYN KINDEREN VAN ARBEIDERS)
- * DE VEILIGHEID VAN ONS SURINAME
ZODAT DEZE LAATSTE KOLONIE NOG DOOR NEDERLAND EN
AMERIKA LEEGGEPLUNDERD KAN WORDEN VOORDAT
DIT LAND ZYN VRYHEID KRYGT.
- * DE NATO,
DIE DOOR WAPEN LEVERANTIES DIKTATORIALE REGIEMS
ALS PORTUGAL, GRIEKENLAND, SPANJE, ONDERSTEUNT
EN VRYHEIDSBEWEGINGEN MEERSLAAT.

DIT ZYN JE VYANDEN

WEIGER JE VYANDEN TE VERDEDIGEN

SABOTEER HET LEGER

MAAK ZELF PAMFLET TEN

HET IS ALTYD MOGELYK OM BUITEN DE
LEGERPLAATS MENSEN TE VINDEN
DIE JE PAMFLET TEN WILLEN DRUKKEN
EN WIDDELEN, WAARDOOR JE ZELF
NIET GE GREPEN KUNT WORDEN.

BEGIN ZELF EEN BENDE

S no. 3

Cabora Bassa

De rivier de Zambesi (Mozambique, Portugese koloniën) moet de grote Cabora Bassa-dam komen. De groot-van Afrika, de derde in de wereld. Bouwkosten getaxteerd op 1,3 miljard gulden. Ongeveer 80 % van de te krijgen energie gaat naar Zuid-Afrika. Landbeveiliging en industriële vestigingen in Mozambique eien het mogelijk maken dat geleidelijk aan 1 miljoen Portugezen er een bestaan kunnen vinden. Rhoïa, Zuid-Afrika en Portugal kreëren zo samen nog 1 dam: tegen de zwarte bedreiging van heidendom, vermenging, onderontwikkeling. Zuidelijk Afrika et voor de blanke, christelijke beschaving behou- en blijven. Cabora Bassa is daarom veel meer dan 1 stuwdam, nl. een politiek-ekonomische daad van eerste orde tegen de Derde Wereld.

3 september vorig jaar verleende de Portugese ering, na veel strubbelingen, de definitieve op- cht tot de bouw aan de ZAMCO-groep van bedrij- : West-Duitse, Portugese, Franse en Zuid-Afri- ns. Daar was ook het machtige elektronische in van ASEA (Zweden) bij. Op 19 september trok EA zich evenwel terug (met een deelname van 0 miljoen gulden en arbeid voor 300 man) als sultaat van de buiten- en binnenparlementaire druk) door de kritische Zweedse jongeren was georga- eerd. SIEKENS stond al te popelen om de plaats n ASEA over te nemen en ook TELEFUNKEN en G hebben grote belangen bij het Cabora Bassa- jekt.

bedrijf Jörgen Höyer naar Limburg en nestelde zich in Trebeek op het terrein van de staatsmijnen. Dat was als voorloper bedoeld, en dat duurt al even. Jörgen Höyer - die zich daartoe tot Nederlands bedrijf heeft omgevormd - kocht grond in Ubach over Worms voor nieuwbouw. De gemeenteraad stemde er, on- danks veel tegenbeweging, in toe. Maar er is nog geen cent voor de grond betaald, en de 25 % investe- vingspremie van Ekonomische Zaken kan Jörgen Höyer nog steeds niet krijgen omdat aan de voor- waarden - o.a. indiening van de concrete bouwplan- nen - nog niet is voldaan. Dat hoeft kennelijk ook niet, want Trebeek staat niet zo in de aandacht en er zijn wellicht uitbreidingsmogelijkheden genoeg. Höyer is natuurlijk maar één van die vele Nederlandse bedrij- ven die (mede) voor de oorlog werken. De „kooplie- den des doods" maken zo'n kleine 300 miljoen gul- den per jaar voor ons aller nationale inkomen. Alle- maal tegelijk aanpakken geeft een te grote versnip- pering van krachten. Met Jörgen Höyer hebben we al de handen vol. De ministers Luns en Nelissen bewe- ren dat het bedrijf voor 80 % vredesprodukten maakt, en slechts voor 20 % wapenonderdelen. Deze kwan- titatieve moment-standbenadering slaat verder ner- gens op. Jörgen Höyer moet niet voor niets hebben gekonstateerd: „Er wordt een hetze tegen ons ge- voerd". Inderdaad. Een nieuwe vestiging in Ubach over Worms moet worden verhinderd. En Trebeek moet 100 % vredesproductie worden.

ohiusey nee! suriname ja!

iname is dun bevolkt met 350.000 inwoners. Het rijk aan bodemschatten (de grootste wereldreser- s aan bauxiet, grondstof voor aluminium) en aan uurlijke hulpbronnen zoals rivieren voor energie- veking. Ook de landbouw heeft er uitstekende gelijkheden. Het had allang een welvarend land men zijn als het niet zo gekneveld werd door de rggroep van de internationale aluminium-machten.

Nederlandse Biliton-maatschappij en de Ameri- nse Suralco winnen het bauxiet, enkele miljoenen nen per jaar. Er is een aantrekkelijk lage export- s bedacht van 40 gulden per ton, ofwel 160 gulden 4 bauxiet, waaruit in het westen (de Hoog- n-baton aluminiumfabriek Aldel in Delfzijl b.v.) n aluminium wordt gemaakt ter waarde van .000,—. In Suriname zelf wordt slechts 3 % van bauxiet verwerkt tot aluminium en wel door alco. Maar die aluminium wordt niet voor de we- lmarktprijs van f 2.000,— geëxporteerd, maar

f 1.000,— naar het land van Suralco (Alcoa, S), welke manipulatie de Surinamers dus nog eens 500,— per ton door de neus boort. Het is duidelijk t Suriname zo snel mogelijk een eigen aluminium- dustrie moet krijgen. Maar het tegendeel gebeurt t het ogenblik. Grote aluminium-kombinaties zijn tfs al een onderzoek begonnen naar de mogelijke stiging van een aluinaarde-fabriek (tussenprodukt uxiel-aluminium) in het Sloegebied. De schepen n zo groot geworden dat het gaat lonen de 2 ton nzaarde die uit 4 ton bauxiet wordt gehaald om ton aluminium te krijgen, naar Europa te slepen, dat ook dat niet meer in Suriname hoeft te gebeu- n.

En ook heeft het Franse bedrijf Pechiney het plan n zich in het Sloegebied (bij Vlissingen) te vesti- n om daar bauxiet-aluinaarde uit Guinee en Surina- o te gaan verwerken tot aluminium. Deze aluminium- dustrie stoot de Surinamer het brood uit de mond n de Zeeuwen het gif in de longen.

onklusie: Pechiney NEE! Suriname JA!

tapiemilk en rietsuiker

Het gaat om symbolen, dus deelwerkelijkheden die voor een groter geheel staan. De Europese Landbouw- politiek is daarbij in het geding, dat kunstmatig be- schermd geheel dat de ontwikkelingslanden kansen op exportvergroting ontnoemt, de konsumenten hier te veel vet en dus de kans op hart- en vaatziekten bezorgt, en de belasting-betaler handen vol geld kost. En als dan de doelstelling van dit alles - de boeren aan een redelijk bestaan helpen - gehaald werd... maar ook dat is niet het geval. Ze blijven achterliggen op het gemiddelde loon en de gemiddelde vrije tijd en sociale voorzieningen. De boterberg groeit dus- danig dat boter weer verwerkt wordt tot veevoeder, zodat de koeien hun eigen produkten - nadat er zeer veel kosten aan besteed zijn, weer opvreten. De Euro- pese landbouw kost ons al 10 miljard gulden per jaar. De 2000 gulden per hectare die de Europese land- bouwpolitiek aan subsidie kost, dient te worden be- steed aan herstructurering, d.w.z. inkrimping van de landbouw, overschakeling op andere bestaansmidde- len en op vergroting van de vrije tijd door spreiding van de werkgelegenheid. Door rietsuiker te kopen en tapte- (of karne-) melk te drinken geven we aan deze eisen gestalte en oefenen we politieke druk uit om tot die noodzakelijke herstructurering te komen.

Jörgen Höyer weg!

Denemarken mocht het bedrijf geen wapenonder- delen maken, die geleverd zouden worden aan oorlog- varende staten. Dus ook geen fijn-mechanische ont-

dienstweigering of protestdienst

Bijlage 4-1

De wereld geeft 200 miljard dollar - bijna gelijk aan het inkomen van alle ontwikkelingslanden - aan wapeniging uit. Eisenhower was de eerste die op het Militair-Industriële Complex (MIC) als een enorm gevaar wees. Het „Iron Mountain Report” - ook als men er de helft af doet - is een indrukwekkend bewijs van het feit, dat onze welvaart steunt op de oorlog en de bewapeningsindustrie. Zo is de NATO (evenals het WARSCHAUPAKT) in feite de beschermmer van de status quo van onrecht in de wereld. Ze onderdrukt bevrijdingsbewegingen, of welke beweging ook die op verandering uit is.

De „groene baretten” verschijnen overal ter wereld in de „westelijke invloedssfeer”, waar getornd wordt aan de bestaande onrechtvaardige machtsverhoudingen. De wapens van de NATO dienen ook om overheerste volken te blijven overheersen en het neokoloniale regime in stand te houden. Dus moet militaire dienst worden geweigerd, op politiek-ethische gronden, met de hand op de „universele verklaring van de rechten van de mens”. Of: moeten we onder protest in dienst gaan om van binnenuit het leger te ondermijnen, het ondoeltreffend te maken.

solidariteit met protestbewegingen

De guerrillastrijders van Guatemala en Bolivia, de mensen van het revolutionaire CLASC - Latijns-Amerikaans vakverbond -, de strijders van Frelimo, MPLA en Paigc, de bevrijdingsbewegingen in de Portugese koloniën, en de mensen van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront, kortom allen die de strijd hebben aangebonden tegen uitbuiting, onderwerping, terreur van de bestaande orde, verdienen niet alleen onze publiciteitssteun, maar ook onze financiële steun. Dat is de minste daad die we kunnen stellen. Via de werkgroepen die de ANTI-PROKLAMATIE ondertekenen, kunnen we deze financiële steun geven. Er is verschrikkelijk veel behoefte aan financiële middelen, voor drukwerk, medicijnen, onderwijs, communicatiemiddelen, voor wapens. De organisaties die daarin binnen de Derde Wereld zelf trachten te voorzien, zoals de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid in Dar es Salaam, en de Organisatie voor Solidariteit met Bevrijdingsbewegingen in Havana, hebben slechts de beschikking over enkele miljoenen guldens. Elke aanvulling daarop heeft effect. Hier ontmoeten we niet de miljarden-wereld van de huidige economische (wan)orde, maar de wereld van armoede, schaarste, uitputting, doorzettingsvermogen. We zijn verplicht tot een viering van de bevrijding, die hun daadwerkelijke bevrijding steunt.

demokratisering

De autoritaire machten op scholen, bedrijven en kantoren trachten het systeem van loonslavernijen en vak-idiotisme in stand te houden. Deze macht moet hun worden ontnomen om werkelijke kansen te scheppen voor een ieder om creatief en kritisch deel te nemen aan het maatschappelijk gebeuren.

Als we ons verplichten tot democratisering, dan is dat tot een sociaal-politieke, een democratisering die maatschappij-vernieuwing insluit. We pleiten niet voor een democratie, die eenhoofdige leiding vervangt door een gekozen bestuur dat voor het overige dezelfde beslissingen neemt als zijn voorganger. Het is ons onvoldoende te weten dat we het aan onszelf te danken hebben. Demokratisering betekent ook politisering, een proces dat mensen bewust maakt van hetgeen er in de maatschappij gebeurt, van hun verantwoordelijkheid voor een rechtvaardiger inrichting ervan, van hun plicht tot actieve deelname in dat vernieuwings- en herstrukturingsproces, dat mensen - alle mensen - meer kansen geeft op een echt menselijke bestaan in de 21e eeuw. Het is ons onvoldoende te weten dat we het aan onszelf te danken hebben. Demokratisering betekent ook politisering, een proces dat mensen bewust maakt van hetgeen er in de maatschappij gebeurt, van hun verantwoordelijkheid voor een rechtvaardiger inrichting ervan, van hun plicht tot actieve deelname in dat vernieuwings- en herstrukturingsproces, dat mensen - alle mensen - meer kansen geeft op een echt menselijke bestaan in de 21e eeuw.

Aardige kleuters ten dienste van rechtse reaktie

n nieuw verschijnsel wordt alom gepouseerd: „De kabouters”. Dit is een groep van baardige kleuters, die „ludiek” bezig zijn ten dienste van de rechtse reaktie; met de bedoeling de verkiezingen belachelijk te maken. Het is wel duidelijk, dat nu D'66 (eens het oetelkind van radio, televisie en pers) duidelijk bevestigde verwachtingen is gebleven, andere „sterren” maar het stinkende firmanent van onze communicatiemiddelen moeten. Deze kabouterachtigen, die zich kringen van de afgetakelde P.S.P. Op deze manier mag voordoen als superprogressief komen voort uit recht men de raadszetels te verwerven, die aan de slag van de Statenverkiezingen vrijwel zeker verloren zijn. Enkele overjarige provo's, sieren de el op.

De kabouterkrant nummer 2 den duidelijk enkele pragmatische stellingen gepropageerd, o.a. geboorteregeling op Hitleraanmanier. In citeer: „De kinderegeling moet geheel vervallen.”

W. de arbeiders moet een weelderig deel van het loon worden genomen. Een andere stelling van „Departement van Subcultuur Kreativiteit”: „De lonen zouden laag moeten zijn, dat iedereen weg kinderen op na zou kunnen de elk kind meer is misdadig snover de andere mensen.

us: voor een derde kind wordt a loon betaald, want dan is je

loon misdadig onverantwoord hoog, volgens de kabouters. En na enig verder analyseren komt de konklusie dat de geboorte in de arbeidersklasse beperkt moet worden. Zij hebben een inkomen, dat „lonen” heet. De bougeois-opvatting: niet te veel van dat domme arbeidersvolk en meer „Intelligente kabouters”. „En niet steeds meer woningen bouwen, anders zit „Oranje Vrijstaat” straks potdicht”. Hun alternatief is: in de leegstaande huizen (veelal krotten) kruipen. Defensie mag dan het geld bedield voor woningbouw opstrijken.

Het mooiste komt echter nog, wanneer deze kabouters zich gaan

bemoeien met de rekreatie: „Boter is slecht voor de gezondheid, margarine is veel beter. (Unilever). Er zouden heel wat koeien kunnen verdwijnen; dan komt er grond vrij voor rekreatie”. Boeren worden overgeplaatst naar de hoogovens.

En de kabouters maar bloemen planten op hun land, lekker ludiek.

Dit „kabouterplan” bestaat reeds lang in de EEG van Mansholt, de economische steunpilaar van de NAVO. Weten de kabouters dat de boeren, fruitelers en tuinders (van de Mansholt-plannen op de hoogte) hiertegen bij de regering fel protesteren, of is dat van weinig belang voor de kabouters?

De gewetenloze politieke propagandastunt bereikten een hoogtepunt in het programma „Dit is het begin” over de „Oranje Vrijstaat”, gepresenteerd door ex-provo Roel van Duyn. (Van Duyn is medewerker van het televisieprogramma van de kerken CVK - IKOR.)

Hij stelt daar: wij zijn allen schuldig. En hiermee verzwijgt de kabouter en ex-provo de werkelijke schulden. Bijvoorbeeld de KVP in het bejaardenprobleem: staatssecretaris Van der Poel weigert bejaardencentra te laten bouwen. De „stormloop tegen het gezag” draait dan vervolgens hierop uit: De bejaarden worden naar de kollektibus verwezen en de woningzoekenden naar Van Duyns 'Volksdepartement'. 'Wij zijn allen schuldig', nietwaar?

Alles heeft uiteraard ook de volle steun van radio (Wouter Gortzak

VPRO), televisie (Herman Wigbold VARA) en pers (P. Suuring, Nieuwe Linie); dit alles onder het mom van zgn. progressief anti-communisme.

In Alkmaar zijn het de „Kaasbouters” die actief zijn: Grote veranderingen zoals expositieruimtes, die veranderen in groentezaken.

Het adres van onze bekende anonieme marxist-leninist Croese fungeert als correspondentie-adres.

Grauwe pisbakken die een vrolijk klettertje krijgen is de enige „prestatie”. Deze kaasbouters nemen deel aan de raadsverkiezingen met een „revolutionaire” kandidaat, te weten een journalist van het anti-revolutionaire dagblad „Trouw”. Het zijn klemburgers, die een doodgeboren „kabouterkindje” in hemeelse ludieke vlucht lanceren om hen terug te laten keren in het modderig bestaan (en wel terstond na de raadsverkiezingen).

De communisten stellen andere eisen: Verdubbeling van het aantal woningwetwoningen met betaalbare huren. Meer bejaardencentra met voldoende verzorging en ruimte voor ontspanning. Verhoging van de lonen en de kinderbijslag. (Geboorteregeling berust op verlichting en overtuiging en vrije wil). Geen subsidieverhoging voor het slachten van koeien en het roeien van fruitbomen, maar verhoging voor de bestaanszekerheid voor een moderne agrarische produktie, o.a. door betere en gegarandeerde prijzen voor boeren en tuinders.

Het gaat niet om spelletjes maar in ernst om het behartigen van de wezenlijke belangen van de werkende klasse. In de praktijk is gebleken, dat de CPN dan de betrouwbare kracht is.

Daarom is het nodig dat de bevolking zich niet laat lijmen, door „kabouters” gesteund door een politiek failliete Boetes en PSP.

een samenwerking van allerlei linkse linkse groeperingen om samen aan de verkiezingen mee te doen. Met name de ASVA voelde daar niet zo voor, omdat het de aandacht en de energie van belangrijker zaken zou afhouden. Een duidelijke reden voor het meedoen aan die verkiezingen is niet gegeven. In 1966 werd het door Duco van Weerle verdedigd met het argument dat Provo een bijdrage kon leveren: tot het verlevendigen en daardoor democratiseren van de politieke vertegenwoordiging. En deze schipdemokratisering is nu juist het grote gevaar ervan.

Gezien bepaalde uitspraken van Roel van Duyn, die we dan min of meer als representant van de O.V.-ideologie beschouwen, lijkt het er echter inderdaad op dat er weinig 'vooruitgang' is geboekt in vergelijking met 1966.

Iedere beweging maakt verschillende fasen door in haar ontwikkeling, globaal geschikt van vrijblijvend protest tot daadwerkelijk verzet en van zuiver anti-autoritair tot anti-kapitalistisch. Zo is de studentenbeweging, in de vorm van de SVB, begonnen met sece belangenbehartiging en is via democratiseringsacties gekomen in het huidige stadium - het werken in basisgroepen en het begrijpen van het geheel van het verzet in een anti-kapitalistisch kader. Ook de aktiemethoden en de benadering van de problematiek evolueerden door de jaren heen. De eerste aanzet tot het verlossen van de studentenbeweging uit zijn universitair isolement heeft plaats gevonden in de Provo-tijd '65-'66. Zo kwam het verzet tegen de Amerikaanse inmenging in Vietnam in die tijd op gang. Dit verzet, actief door Provo gesteund, werd echter vooral geïnspireerd door studenten, de massaliteit ervan werd mede veroorzaakt door de aantrekkingskracht van Provo. Zij die in die tijd 'politiseerden' gingen op in de Studenten Vak Beweging en de Socialistische Jeugd. En de aanhangers van de 'provo-lidens' gingen op in de hippy-beweging en lieten zich door de politieke autoriteiten kortweg opruimen in 2 grote hippycentra, waar ze, ongestoord, basj mochten roken en fluit spelen. (Regtien in Kursbuch). Regtien wijt deze versplintering aan de onmogelijkheid tot coherente samenwerking tussen mensen met zo'n verschillende politieke- en levensopvatting.

klassenstrijd

Onmiskenbaar heeft de O.V. een konkretere ideologie dan Provo. Ze heeft een vast kader en is minder ongreepbaar. Enkele essentiële onderdelen zijn overgebleven van de vage Provo-ideeën. Zo gelooft O.V. nog steeds in de 'klootjesvolk'-theorie. Roel van Duyn in De Groene: *Ik heb niet de indruk dat het proletariaat één gesloten blok vormt, maar dat er een groep ontstaan is, een klasse, die ik het provotariaat heb genoemd, die vooral sociaal-psychologisch bepaald is door een opstandige en skeptische houding tegenover deze maatschappij en sociaal-ekonomies door het niet in een stabiel loonverband leven, dus studenten, beatniks of hippies, jongens die dan weer werken, dan weer in de WW zitten, op reis gaan en een sticky roken. Ik geloof dat het provotariaat een klasse is, die zich in alle welvaartslanden enorm uitbreidt, door de toegenomen welvaart, de toegenomen vrije tijd. En ik heb de indruk dat die groep, die klasse, op het moment sociaal het meest dynamisch is, als slaghoedje van de revolutie Jungeert.* Ton Regtien valt in diezelfde Groene Roel van Duyn aan op deze ideeën: *Roel met zijn theorie over het provotariaat valt weer terug op zijn klootjesvolktheorie van 1966. Tien miljoen stakers in Frankrijk hebben niet gestaakt omdat ie of maand op een slaghoedje geslagen heeft, maar vanwege hun sociale en ekonomiese positie. De groepen die hij noemt kunnen voor het ontwikkelen van de revolutie, namelijk als zij zich weten te binden aan andere groepen in de maatschappij.*

met name aan de arbeiders in de fabrieken, maar niet als een elite.

Hier blijkt een zeer essentieel verschil. Roel slaat er niet in overtuigend aan te tonen dat het Provotariaat werkelijk een klasse, met gemeenschappelijke belangen en strevend naar een socialistische samenleving, is. En de 'arbeiders' beschouwt hij als verloren. Ton hangt weer erg op het begrip van 'de' arbeider waarbij hij de opkomst van een zeer grote 'beambten'-klasse of groep lijkt te vergeten. Zijn begrip van de klassenstrijd moet ons inziens wel centraal staan in de strategie maar verdient wel nadere uitwerking en verdieping.

voorhoede

Zowel Regtien als van Duyn zien een belangrijke functie voor een 'voorhoede'. Van Duyn ziet echter als taak van die voorhoede het stellen van een voorbeeld, het laten zien hoe het ook anders kan. Dat heeft echter het gevaar in zich dat daarmee de werkelijke tegenstellingen versluierd worden en dat het blijft bij wat spelen in de marge. In die voorbeelden, zoals uitgewerkt in de 'departementen' zit ook niet veel overtuigingskracht. Het gaat met name om de behoeftenbevrediging van een kleine groep, zoals in het leveren van makrobioties voedsel. Deze aanpak lijkt ongeschikt om contact te krijgen met andere ondergeprivilegerde groepen in de samenleving. Overigens werkt de konsekwentie waarmee het 'kabouter'-idee wordt doorgevoerd verstarrend op een werkelijke visie.

Aan de andere kant laat Regtien te snel die mensen vallen die nog niet tot dezelfde politieke konklusie als hijzelf, zijn gekomen. De 'voorhoede' binnen de studentenbeweging heeft een te grote ideologische voorsprong genomen en lijkt zijn ogen te hebben gesloten voor de ontwikkelingsfasen in een beweging en bij individuen. Zo wordt in AKSIE nummer 10 een analyse gegeven van de scholierenbeweging, waarin anti-autoritaire akties worden afgedaan als een overwonnen stadium. Dat lijkt erg kortzichtig. De emancipatie van de scholierenbeweging is nog niet zo ver gevorderd. En het mag een ervaring heren dat voor de ontwikkeling van een ideologie, het op gang brengen van een beweging, en de emancipatie van individuen de anti-autoritaire fase onontbeerlijk is. Juist door samenwerking en solidariseren zal de beweging moeten groeien, zonder direkt een bepaalde ontwikkelingsfase als achterhaald af te wijzen. De macht van het systeem komt vaak het duidelijkst tot uiting in bepaalde conflicten met autoriteiten. Wel moet natuurlijk een blind staren op, op zich, in het geheel, ook niet machtige autoriteiten als rektoren, professoren, politiekommissarissen, voorkomen worden.

alternatief

Zoals al opgemerkt, is de ontwikkeling van de voorhoede van de studentenbeweging te snel gegaan. Terwijl de massa der studenten zich nog concentreerde op de plannen van Veringa en bereid zou zijn tot verzet, bleek dat de opinie-makende groepen Veringa als niet tegen te houden beschouwden (wat dan ook wel waar is), maar geen voor de massa begrijpelijk concreet alternatief konden stellen. De in de loop der tijd gegroede onvrede werd door de eigen organisatie geen uitweg in daadwerkelijke oppositionele praktijk gegeven. (Ondertussen is op het ASVA-kongres besloten om toch aktie te gaan voeren tegen de plannen van Den Haag, Veringa en Posthumus, in het kader van een aktie tegen de technokratische herstructurering, dit vooral om de maatschappelijke achtergronden van die voorstellen aan te tonen). Het gebrek aan perspectief leidde tot vele 'drop-outs'. De subkultuur kwam tot grote bloei. Het zou te ver voeren in dit boek het hele vraagstuk van de subkultuur te gaan bekijken (zie STUDB NT 7).

KABOUTER

Een spook waart door Amsterdam - de kabouter van de Oranje Vrijstaat. De recente uitingen van Neo-Provo: de planting van de Oranjeboom op de Dam, de vestiging van de Oranje Vrijstaat, de benoeming van Ambassadeurs en het 'huwelijk' tussen stad en platteland, hebben de oude machten tot in hun grondvesten doen sidderen. De aan het schakbord gevoerde Jalta-konferentie tussen militaire strategen van de oude en de nieuwe orde heeft voorlopig nog geleid tot een remise. Amsterdam in het jaar 1970 aan de vooravond van de wereldschokkende gebeurtenissen, te weten de gemeenteraadsverkiezingen, gaat als wij de burgerlijke pers willen geloven een onverbidde-lijke hete zomer tegenoot.

Dit is de aanhef van het door Ton Regtien en Konrad Boehmer geschreven stuk onder de titel: *Onschuldig lam, dat de zonden der wereld wegwent, gekruisigd en begraven, in het derde jaar wederopgestanden: Neo-Provo*. Dit stuk heeft de ideologische en praktische tegenstellingen

tussen wat we dan maar de linkse studentenbeweging zullen noemen, en de Oranje-Vrijstaat, geëxpliciteerd. Op het moment wordt het in enkele basisgroepen bediscussieerd, tesamen met het in het duitse Kursbuch verschenen stuk Provo-model of anekdote, funktie en ideologie van een protestbeweging, en de Proklamatie van de Oranje-Vrijstaat

reïnkarnatie van provo

Regtien ziet de Oranje Vrijstaat (O.V.) als de reïnkarnatie van Provo en gaat er een beetje te stellig van uit dat het niet meer is dan dat. Er valt nog nauwelijks enige praktijk van O.V. te analyseren en het zou nog best eens anders uit kunnen vallen. De vraag is echter of de oprichting van de O.V. toevallig een paar maanden voor de gemeenteraadsverkiezingen plaats vond. Het is bekend dat Roel van Duyn, de eerste van de Provo-raadsleden die er echt voor van probeerde te maken, draag in de raad wou blijven. Hij wilde komen tot

Is Oranje-Vrijstaat een werkelijk alternatief?

Maar het ziet er naar uit dat de Oranje-Vrijstaat een soort synthese vormt tussen de subkulturele drop-outs en de teleurgestelde scholieren en studenten. Daarmee is de O.V. tot een bewust marginale groep geworden. Het lijkt bijzonder moeilijk de echte subcultuur en zijn behoeften te verenigen met politieke strijd-

Het aanhangen van een dergelijke systeem-analyse betekent natuurlijk niet dat verbeteringen moeten worden afgevoerd. Het is echter niet nuttig voor een socialistische beweging de aandacht te concentreren op 'haalbare' zaken. Regtien in De Groene: *Elke verbetering binnen de (...) situatie moet zeker worden doorgevoerd, maar het verdere proces moet bespreken en ontmaskerd worden.*

Zo zal de rigide technokratische (jawel) radssanering bestreden moeten worden enerzijds omdat een eenmaal gesaneerde wijk als de Jordaan verloren is, aan de andere kant om de bewoners te bundelen en tot het inzicht te brengen dat dergelijke saneringsplannen niet op zich staan. Acties in het leef- en werkmilieu, en ook loonacties zijn nuttig voor zover ze dienen tot het verruimen van het bewustzijn van de betrokkenen.

Aktie '70

De aan de Oranje-Vrijstaat gelieerde Aktiegroep '70 is er in geslaagd om door spektakulaire acties de aandacht op de woningnood te vestigen. Het is een grote verdienste dat deze zaak nu zo nadrukkelijk naar voren is geschoven, maar veel nadrukkelijker had gesteld moeten worden dat de woningnood een noodzakelijk voorvloeijsel is van ons huidige economische stelsel, van de ondernemingswijze productie, van de gemanipuleerde wetten van vraag en aanbod, dan wel van een monopoliepositie. (Pas in de gemeenteraad heeft Van Duyn 'n wat diepgaander analyse gegeven: tijdens de actie zelf is dat nauwelijks gebeurd). De makelaars zijn slechts de duidelijk aanwijsbare uibuitende voorposten van deze economie. Het introduceren van een schijn eenheid De strijd gaat niet tegen een individu in de sabotage is inderdaad een zeer makelaar, noch tegen iets misties als moeilijke zaak die aan lijkt te sluiten Volksvrijland nummer 1, maar tegen het bij de heersende ideologie van de 'klassesvrede', de noodzaak van vriendelijk Beaalde aktiemethodes kunnen echter overleg, en verdediging van een 'gemeenzeker goed een erg belangrijke rol spelen schappelijke' zaak.

ik ben erg treurig om je, Ton
Van Duyn heeft de kritiek zeer persoonlijk opgevat ('Ik ben erg treurig om je, Ton. Je hebt een dolk in mijn rug gestoken door dat stuk tegen mij te schrijven' Van Duyn in de Nieuwe Linie) en Regtien een foute interpretatie verwteten. Het is een feit dat het stuk van Regtien en Bozhmer te weinig rekening houdt met de kontekst en de entourage waarin de sabotagenota werd gebracht en met de mogelijke positieve invloed om de discussie op gang te brengen. Een feit blijft echter evenzeer dat de speelsheid van Proklamatie en Sabotagenota de werkelijk belangrijke punten verdoezelt en een aantal mensen de illusie geeft dat het 'departementje spelen' de definitieve alternatieve maatschappij kan inluiden. Het lijkt echter zaak de discussie niet af te breken, een neiging die bij de studentenoppositie te constateren is. Oranje-Vrijstaat is een realiteit waar je rekening mee hebt te houden en waar je ook mee te maken hebt. Het moet nog blijken hoe groot de aantrekkingskracht op grote groepen studenten is. Om de vervreemding van de voorhoede met de achterban te verminderen lijkt het raadzaam bepaalde aspecten van de huidige 'lijn' aan de nieuwe discussie te onderwerpen, zoals Regtien ook al aankondigt in De Groene wat betreft de subcultuur, de nieuwe aktievormen, de anti-autoritaire beweging en de subjektieve geprikkel-

demenbewegingen in andere landen, hoe- wel daaraan aanzienlijk meer politiek bewustzijn ten grondslag lag.

sabotagenota

Ondanks deze mogelijke parallel is de tegenstelling van Duyn - Regtien op een aantal punten zeer essentieel. Ze is terug te voeren op het door Regtien aangehangen concept van de klassenstrijd en van Duyn's uitleg van het provotariaat. In de Sabotagenota, door van Duyn ingediend komt echter nog een heel ander aspect van de O.V.-ideologie naar voren. Deze nota wordt door Regtien aange- grepen om te laten zien hoe van Duyn de klasse tegenstellingen verdoezelt. Hij noemt het: *een fraai nummertje verbale radikaliteit, die de geïnstitutionaliseerde wijf naar zich mag veroorloven.* Van Duyn hlnar zich in Amsterdam 830.000 saboteurs maar vergeet dat in werkelijkheid deze bevolking allesbehalve homogeen is, dat zij uit leden van verschillende klassen bestaat, uit fabriek- en bankdirecteuren en de hun bedrijven in stand houdende ideologen en ambtenaren, en aan de andere kant uit kleine funktionarissen, werknemers en arbeiders... En verder: *Door schijnzwechten, ondersteund met sabotage-nota's met een agressor ergens anders op de wereld te voeren, ontwijkt neo-provo de vraag hoe de strijd tegen kapitalistische uitbuiting en klassenmaatschappij in eigen omgeving gevoerd moet worden.* De 'gebalde vuist' is niet zozeer het symbool van het socialisme in zijn uiteindelijke vorm, maar van de strijd die voor het bereiken van het socialisme gevoerd moet worden.

heid van goede militanten.

argwaan

Bij Oranje-Vrijstaat zal vooral ook de argwaan moeten verdwijnen (Roel van Duyn in de Nieuwe Linie: *Ik word bang van jou. Jij laat mij straks gevangen nemen bij een zuivering of zo').* En er zal een duidelijke maatschappelijke analyse gemaakt moeten worden. De ideologie is nu veel te vrijblijvend en wordt een soort spelletje voor linkse intellektuelen. Vooral het aspect van de inkapeling verdient de aandacht. Want een zuiver ludieke, niet op wezenlijke veranderingen aansturende beweging, die schijnalternatieven als de uiteindeelijke oplossing aanbiedt, heeft gevaaren in zich. Zoals Regtien in de Groene zegt: *Er zijn een aantal jonge revolutionairen die in hun onderwijnsinstellingen tot een aantal inzichten zijn gekomen, die echt serieus de maatschappij willen veranderen.* Het gaat er om dat zij in elk geval deze theoretische kritiek in het achterhoofd hebben, zodat hun acties niet in Juiken terecht komen die nu al in principe aanwijsbaar zijn, dat is de funktie van deze kritiek.

sektarismo-gevaar

Maar het gaat er natuurlijk evenzeer om dat die kritiek voor die jonge revolutionairen aanvaardbaar is, en in dat kader is het afwijzen van bepaalde aktievormen en een mentaliteitsontwikkeling ook gevaarlijk omdat het tot sektarisme kan leiden. Wil de studentenoppositie een reeel alternatief zijn voor de voor veel mensen toch wel aantrekkelijke, maar naar vrijblijvendheid neigende aktiviteiten van Oranje-Vrijstaat, dan zal zij zich meer open moeten stellen voor mensen, bij wie de maatschappij kritiek nog niet helemaal gefundeerd op een klasse-analyse is uitgekomen. Juist door een wat nieuwere vorm van aktie kan het klassen karakter van deze maatschappij voor meer potentieel anti-kapitalistische aktivisten bloot gelegd worden.

baarheid. En daar ontbreekt het de O.V. gezien de Proklamatie dan ook aan. Vooral aan strijdbaarheid in een groter anti-kapitalisties verband. Wat er moet komen is, volgens de proklamatie, niet meer het socialisme van de gebalde vuist, maar van de gestrengelde vingers, van de geëkteerde penis, van de ontroernde oogopslag, van de heilige kat. Het is anarchisme. Ook verklaart de Proklamatie de regering in Den Haag tot schaduwregering, zijn burgemeesters zijn nog maar schaduwburgemeesters, zijn knuppelende agenten zijn nog slechts spookverschijningen van een verdwijnend bestaan. Hiermee wordt het aspect van de strijd verdoezeld. De regering is geen schaduwregering, maar wordt door velen dagelijks ervaren als een reële rechte werkelijkheid. Het ludieke van de O.V. terminologie zal velen ontgaan. Het leidt de aandacht af. Het is een soort mystificering. Het doet het bovendien voorkomen of er binnen het huidige bestel een werkelijk alternatief is te ontwikkelen.

economische fundamente

Dat blijkt echter in wezen onmogelijk (zie APA-Beverwijk). De door de 'departementen' te ontwikkelen alternatieven sluiten ook te zeer aan bij een bohémienachtige élite, en wat vooral opvalt is het volstrekt ontbreken van een economische analyse. De economische grondslagen van ons produktieproces zijn de fundamente van alle belangrijke maatschappelijke verschijnselen. En dit verband wordt juist verstuurd, zowel door de machthebbers als door de O.V. De produktieverhoudingen bepalen het leefmilieu, de woningbouw, het onderwijs. De macht van de bezitters, het fetisjisme van de winst, het streven naar een plooibaar kader zijn daar uitingen van. En de vervuiling van lucht en water, het voortduren van de woningnood, de technokratische herstrukturering van het onderwijzen zijn evengoed als de nauwelijks regel stijgende lonen en de astronomies stijgende winsten een onderdeel van een economie bepaald 'Verelendung'-proces.

vooral tot uiting zijn gekomen in affiches, cartoons en leuren. Ongetwijfeld heeft de originaliteit van deze vormen een zekere invloed uitgeoefend op de stu-

Ervaring herzien,

biilage 7

of de mens is een wonderlijk wezen

Op pagina 5 van 't decembernummer van 'Ego' staat een nogal sentimenteel verhaaltje van een afgekeurde militair. 'Ervaring' heet 't. Het is van de hand van ene Alex Poul, een pseudoniem natuurlijk. U wist 't al: een mens is een wonderlijk wezen. Dit hele verhaal heb ik geschreven toen ik in dienst zat. In zoverre is het waardevol voor mij. Een tijd lang werkten de gevoelens, zoals in het stuk beschreven, na. Nauwelijks had ik het op de post gedaan (eind oktober) of ik raakte over die gevoelens heen. Ik ging rationeler t.o.v. mijn ervaringen staan: ik probeerde redelijke verklaringen te vinden voor mijn gedrag. In de toekomst kom ik misschien tot een machiavellistische visie, nl. dat ik iedereen ijskoud in de maling heb genomen.

Het was in feite een proces van eskalatie: ik onderging iets, reageerde daarop en daardoor zag ik in nieuwe ervaringen slechts bevestigingen van mijn gedachten. Daarnaast handelde ik dan weer. 'If men define situations as real, they are real in their consequences,' zei de socioloog W. I. Thomas al.

Eerst overdreef of verzon ik wel eens wat om mijn zaak te ondersteunen en later ging ik dan daarin geloven. Niemand kon mij overtuigen van mijn ongelijk; ik kon tenslotte niet meer terug, ook uit zelfrespect. Hierbij ging ik er van uit dat mijn primaire gevoelens juist waren en dat ik juist handelde. Ik zette m'n 'redelijk denken' opzij, omdat ik alleen zo uit dienst kon komen. Maar dit 'redelijk denken' hield mij af van al te wilde ondernemingen, zoals desertie en hongerstaking, ook al maakte ik de plannen ervoor.

Ik kon eruit komen, omdat ik door 't leger zelf op de mogelijkheden werd gewezen, al stuurde ik 't niet direkt daar op aan en besefte 't leger dat niet. Echt klem kwam ik in die zes weken nooit te zitten. De masjiene (arts, hospitaal, psychiater) om mij uit dienst te helpen werkte steeds. Wel ging 't niet zo snel en moest 't initiatief van mij verder uitgaan.

Irreële situatie

Dat het zo zou gaan, had ik van te voren niet gedacht. Wel geloof ik dat ik het in dienst gaan nooit echt geaccepteerd heb. Daarom voelde ik me, eenmaal in de Doelenkazerne in Leiden, in een irreële situatie terechtgekomen, als was ik een beetje dronken. Toch bleef ik tot het einde toe nieuwgierig naar alles. Dus: mijn gevoelens hadden de boventoon, boven het redelijk denken; en ik was tegelijk slachtoffer en toeschouwer.

Eigenlijk was ik die twee eerste dagen heel positief, m'n houding was toen (misschien wat geforceerd) zelfverzekerd. Ik was gemiddeld een jaar ouder dan de meeste anderen. Ik praatte veel. De anderen waren onder de indruk en

daardoor makkelijk te conditioneren door 't kader. Ik voelde me zelfs een beetje leider, wilde wel klasse-oudste zijn. Dat gebeurde om o.a. politieke redenen niet. Gelukkig maar, want daardoor zou ik ingekapseld zijn in het systeem.

Verder had ik maar een rechtvaardiging uitgedacht voor het opkomen: het zal wel meevallen voor me, als kok, (al zag ik niet waarom ik kok moest worden); ik ben geen pacifist; het is nuttig om met andere mensen in contact te komen en ik wil kritisch zijn in het leger. Maar kleinigheden zetten me aan 't denken: ik werd kaal geknipt, terwijl ik de dag ervoor al naar de kapper geweest was. Ik vermoedde dat dit een pesterij was voor mijn — ook al geminimaliseerde — baard. Ik schrok van het gedachtenloze geëxcuseer van jongens die slechts twee maanden in dienst waren. Ik dacht heel bewust: ik moet zorgen te blijven nadenken bij letterlijk alles wat ik doe. En: ik moet niets gewoon vinden. Ik wilde dus wel in de houding staan etc. Maar niet zo maar. Ik dacht een way of live met het leger te kunnen vinden. Maar alleen volledige overgave werd verlangd. Met de Uzi voor 't eerst in de hand voelde ik de kogels er nit komen en een ander (mijn eigen?) lichaam binnendringen. Ook leed ik onder de bewuste isolatie van de buitenwereld, vooral tijdens de Maagdenhuisbezetting.

Slechts met één ander kon ik wat praten. Mijn lotgenoten waren wel vriendelijk en niet zo schreeuwrig. Ik zorgde ervoor steeds goed met ze te kunnen omgaan, anders had ik geen leven meer. Zij geloofden niet dat ik ooit afgekeurd zou worden. Ze waren opgevoed om de 16 maanden vol te maken en zij aanvaardden de dreigementen. ('S-5ers komen nooit goed terecht.')

Ik voelde me alleen.

Humanist uit gemakzucht

Eerst was ik kritisch en kon ik me zeer opwinden. Ik was uit gemakzucht 'Humanist' verklaard. Toch moest ik de G.V. van de dominee bijwonen. Dat vond ik onjuist. De eerste keer probeerde ik de Maagdenhuis-bezetting uit te leggen, maar de geestelijke kapte dit: we moesten er geen discussie van maken, dan werd 't zo onvriendelijk, neen, een eerlijk open gesprek, dat was je wafel! Of ik maar m'n mond wilde houden. Later stortte hij z'n eigen sexuelle nood uit en bewees hij allerlei aan de hand van één voorbeeld uit de bijbel, b.v. homosexualiteit was onzin, want zie: God had toch niet twee mannen geschapen.

Bij de theoretische schietinstructie moest ik leren richten op punten van het plafond, er werd niet over gesproken dat 't er om ging mensen kapot te schieten. Door wat 'siek', maar serieus bedoelde opmerkingen, probeerde ik anderen op

de ernst van de zaak attent te maken. Heel sluw ging men er pas toe over om over het object van het schieten, de vijand, te praten, toen de eerste schiet-oefening geweest was, en men niet meer terug kon: men had geschoten. Schieten werd als een soort kernis attractie voorgesteld. Overigens hoefde ik toeval-lijk nooit met deze schietoefeningen mee te doen.

Ik verheugde me op de lessen krijgstu-ucht. Dan zou ik een discussie kunnen beginnen, dacht ik: De eerste maal stelde de luitenant H. dat bevelen onmiddellijk, zonder nadenken, uitgevoerd moesten worden. Het waarom wist-ic niet duidelijk te maken. Ondanks z'n verhaal van een walgelijk bloederige frontsituatie. 'Er moest toch discipline zijn,' vond-ic, 'net als in een voetbalclub.' (sic!) Ik zei: 'U wilt toch niet het leger gelijk stellen met een voetbalclub?' Hij was werkelijk in verwarring er wist niets meer te zeggen. Hij vond dat we maar lastig waren, hoorde ik achteraf, terwijl ik de enige was die wat zei. Hij had ook nog gezegd dat hij 't optreden van de marechaussee (dit was een voorbeeld van een binnenlandse taak van de krijgsmacht) b.v. bij het Maagdenhuis, zo fijn vond. Ik voelde dit alsof ik er medeplechtig aan gemaakt werd.

De tweede les krijgstu-ucht werd gegeven door de kapitein De B., een zwaarder kaliber. Wat ik hem ook vroeg, hij ging er gewoon niet op in, was alleen ge-ergerd. Een nederlaag voor hem eigen-lijk. Een van z'n opmerkingen was dat wij 'vrijwillig in het leger waren, omdat we niet geweigerd hadden'. Hieruit zou onze onvoorwaardelijke loyaliteit moeten volgen.

Passief gedrag

Na bedreigingen — 'We zullen je wel ergens heen sturen, waar ze je wel leren aanpassen' — werd ik eerst recalcitrant. Maar al gauw ging ik me passief gedragen. Mijn pogingen tot een dialoog hadden gefaald. Ik wist me verslagen, de enige reden waarom ik nog in de kazerne was, n.l. discussie, had opgehouden te bestaan. Ik begon er slecht uit te zien. 's Avonds ging ik nooit de poort uit. Ik was zo rusteloos dat ik niet kon lezen, 't Week-ond werd overschaduwd door 't vooruitzicht van de komende vijf dagen. Wel viel ik nog steeds op. Ik was dat 'provocerend element'. Ik concentreerde me er steeds meer op om afge-keurd te worden.

Overigens was ik vaak niet in de kazerne en dan voelde ik me tamelijk goed. Hele dagen was ik in Den Haag en Utrecht voor onderzoek. Ik kwam dan veel later terug in Leiden dan nodig was.

Ook tijdens een bivak van drie dagen bij Hilversum voelde ik me nogal op m'n gemak. Dat was zelfs opvallend, en ge-vaarlijk voor mij. Want men zei al:

'Kijkkijk, je vindt 't best leuk in dienst.' Ik was nu in de openlucht, met lekker weer, zonder controle. Ik werd ontzien en ontliiep alles. Ik wandelde maar wat over de hei. Kruipen en tijgeren (!) was er niet bij. En zelfs de vossenjacht ging niet door.

In oude rol

Terug in de kazerne bedacht ik dat het toch wel erg misselijk van me was om zo vrolijk over de heide te lopen met een mitrailleur in mijn handen, terwijl er mensen met kinderen liepen en speelden. En vanzelf viel ik weer in mijn oude rol. Ik begon mezelf naar een climax te slepen, dat ging vanzelf. (De zelf-fulfilling prophecy in werking). Ik schaamde me zo, militair te zijn, in dat lullige pak te lopen, met die kale kop. Ik hield mezelf voor dat zo'n legersituatie nooit meer in mij leven zou terugkeren en ik accepteerde dat ik op S-5 zou worden afgekeurd. Ik werd vergeetachtig; daarom schreef ik op wat ik mee maakte. Ik moest toch alles aan de psychiater kunnen vertellen.

Wel sliep ik erg diep met nachtmerries over ongelukken. In de kazerne deed ik nauwelijks meer mee. Ik geloofde heilig in de echtheid en juistheid van mijn houding. Al twijfelde ik een beetje: reageerde ik echt wat abnormaal?

Tijdens het laatste week-end in dienst sloot ik mij helemaal af en dwaalde ik door Amsterdam. Ik zag de film 'Z' (over de Griekse kolonels), ik vond dat deze Griekse officieren in mentaliteit niets van hun Nederlandse soortgenoten verschilden. En ik maakte deel uit van zo'n leger.

Hij vertelde ik allemaal aan de districtspsychiater in Utrecht, een vriendelijke man. Eerst was hij afwerend. Maar de derde keer wist ik hem te overtuigen. Het was zinloos geworden voor mij om nog langer te dienen, vond ic. Het doorslaggevende argument was, dat m'n privébestaan zo verpest werd. Hij vulde 'autoriteitconflict' in. Men liet mij dus gaan. Er waren waarschijnlijk koks genoeg en men vond 't maar 't beste om van zo'n lastige (nou ja) figuur af te zijn. Iedereen was tevreden. Ik rekende op afkeuring, want ik had mijn eigen kleren bij me in de kazerne. Hierover werd ik zelfs nog aangevallen, toen ik dan de dienst voorgoed ging verlaten.

Nu wil ik nog noteren hoe mijn omgeving in dienst en er buiten op mijn gedrag reageerde.

Mijn ouders hadden verwacht dat ik 'linker' zou zijn, (alsof dat het woord is). Verder steunden ze mij. Van mijn vrienden was er geen die ook in dienst moest. Zij sympatiseerden wel met mij, maar wilden toch dat ik een beetje voorzichtig te werk zou gaan.

Mijn collega's in dienst begrepen mij niet. Ze benijdden me om mijn vele afwezigheid en sommigen zeiden dat zij

er ook wel uit zouden komen. Tenslotte keken ze gek op, toen ik ze vaarwel zei.

De psychiater probeerde me eerst een compromis te laten vinden, door m'n kritische houding aan te moedigen. Toen dit niet lukte, hielp hij me. Ik kon prettig met hem praten. Als met een geestverwant. Al was ik wantrouwig, omdat hij toch een voornamelijk functie in de hiërarchie had. Ik zag nl. overal complotten tegen mij gesmeed, vooral door strepen- en sterrendragers.

Op de m.g.d. werd ik steeds vriendelijk ontvangen, hoe vaak ik er ook kwam, ik kreeg er zelfs thee. De dokter daar was de eerste die zei: 'Jongen, jij hebt aanpassingsmoeilijkheden, jij moet maar naar de d.p.' Later echter onderwierp hij me aan een soort kruisverhoor van 1½ uur, waarin hij allerlei tegenstrijdigheden in mijn houding naar voren bracht (die waren er). Hij bood aan me over te plaatsen naar een andere functie. Daar ging 't mij natuurlijk niet om. 'Dan moet je je nu maar eens gaan aanpassen, en moet het uit zijn met dit gedoe.'

Hij keerde zich nu plotseling tegen mij, terwijl wij elkaar tot dan toe vertrouwd hadden. Hij bracht me echter niet van mijn gevoelens af. Hij had wat ik hem verteld had gecontroleerd en had gevonden dat 't waar was: 't kader vond me 'dwars'. En 'jij vraagt altijd maar naar het waarom van alles.' Hij was werkelijk kwaad geworden. Waarschijnlijk dacht hij dat ik een spelletje met hem speelde. Ik zag hem voor 't laatst toen ik herkeurd was. Hij was erg kortaf. Dit is mij nooit duidelijk geworden. Tenslotte het kader: tegenover hen was ik bang, vooral als ik ze niet zag, omdat ik me bespionneerd voelde, en was ik nogal brutaal in hun aanwezigheid, omdat ik me eerlijker en menslijker voelde. Het lagere kader trok zich weinig van mij aan, zij zijn er aan gewend dat tijdens elke opleidingsstijd een paar mensen alsnog afgekeurd worden. De hogeren bedreigden mij eerst. Maar later, toen ik serieus bleef doorgaan, leek 't of zij geen belangstelling voor mij hadden, misschien hoopten ze zo mij van inzicht te doen veranderen.

Enige slotopmerkingen:

Ik ben nu zover dat het me moeite kost dit allemaal op te schrijven. Het is zo emotie-loos geworden. Het liefst had ik dit verhaal dan ook in de derde persoon (hij...) geschreven. Ik kan me nauwelijks voorstellen dat ik het was, die... zo'n jaar geleden. (14 mei). Het vuur van de opwindings is al, ofschoon langzaam, gedoofd. Maar goed, dit wil ik nog kwijt.

Mijn voornaamste angst was dat ik in zestien maanden militaire dienst wel eens veranderd zou kunnen worden, als een eigen mening en zelf denken mij onmogelijk gemaakt werd. Voor mijzelf en anderen waren mijn reacties nogal verrassend. Aan de ene kant was ik erg

slecht voorlicht over de praktische en psychologische en psychische aspecten van de dienst. Het was wel nuttig dat mijn denken zich voornamelijk op mijn gevoelens richtten. Misschien had ik ook wel een bepaalde aanleg die mijn gedrag voorspelbaar had kunnen maken.

Aan de andere kant had ik veel voordeel van mijn schoolopleiding. Ik had geleerd kritisch te denken, niets zo maar aan te nemen en mezelf te uiten. Ik geloof dat scholing de meest bepalende factor voor iemands leven is. En deze wordt meestal beïnvloed door een aantal onheroeppbare toevalligheden, (ouders, milieu etc.).

Natuurlijk waren die paar weken in het leger niet één aaneenschakeling van tragiek en passie, van conflicten, frustraties, ineenstortingen, vloeken en tranen. Er gebeuren ook heel normale, menselijke en zelfs grappige dingen. Enfin, daar leest u maar de stukjes van Rob van Vuure in dit blad voor na.

Wat mij rest is nog nauwelijks nieuwsgierigheid te moemen. Want er zijn toch veel dingen geheimzinnig voor mij gebleven.

ALEX GEELHOED

verschijnt drie-weeklijks

uitgave van het algemeen secretariaat, postbus 10126, amsterdam.

giro 1372258. TELEFOONNUMMER EN ADRES VOORLOPIG GEWIJZIGD VANAF DONDERDAG 30 APRIL:

tel 020-225990 (Release), Spinozastraat 9, amsterdam, zie ook bij Amsterdam.

adreswijzigingen persoonlijk schriftelijk doorgeven aan het algemeen secretariaat

PUBLIKATIES. alles over dienstweigeren: bij meerdere ex. inkoop 1.60, wederverkoop 2.-; anti-natomap: ink. 2.80, verk. 3.50 (plus 1.-porto voor 1 ex.); we hebben nog variatiës in overvloed (variatiës in het doden van de medemens): ink 0.75, verk 1.- (plus 0.20 porto voor 1 ex.); wat je weten moet als het vaderland je roept: ink 0.10, verk 0.20; wat is er mis met de nato?, bestellen bij de NSR, noordeinde 5, leiden; nationale en soldatenkrant (passieffist): ink 0.75, verk 1.- (plus 0.20 porto voor 1 ex.), nog in voorraad enkele NEETOnummers van nov 69, de anderen zijn allemaal uitverkocht; binnenkort verschijnt het speciale kongresnummer

losse exemplaren bestellen per giro met vermelding 'stuur me'

KOORDINATIE.

- we hebben gelukkig een nieuwe penningmeester kunnen vinden, het is Hans van der Zee
- willen afdelingen of leden persoonlijk doorgeven wanneer men geen I.B. of Nationale en Soldatenkrant ontvangt?
- Vergadering protestdienst Nijmegen, 25 april.
aanwezig: SJ Nijmegen, BVD Zwolle, SJ Ede, BVD Amsterdam.
vooral van de zijde van byd zwolle werd er op aangedrongen een centrum op te richten voor dienstplichtigen, die door protestdienst of iets dergelijks in moeilijkheden zijn gekomen. hiertegen werd van de kant van byd-amsterdam aangevoerd dat we eerst zelf protestdieners moeten gaan werven en het over de methoden van protestdienst eens moeten worden voordat een dergelijk centrum werkelijk zin heeft. je moet goed weten wat je gaat doen. niet alle vormen van protestdienst hebben voor ons zin. veel ervan kan aan de vvdm worden overgelaten. veel protestdieners die ons geschreven hebben en die wij zouden willen helpen, laten nooit meer iets van zich horen. aan de andere kant begrijpen we heel goed dat de byd, die oorspronkelijk uit de dienstweigering voorkomt, nog niet een effectief apparaat voor protestdieners is geworden. daarom is er besloten dat byd-zwolle en byd/sj-nijmegen een centrum voor inlichtingen over de dienstplicht (CID) zullen oprichten, dat gevestigd zal worden in nijmegen, adres: Sint Jacobsstraat 143, tel 08800-56354, Roland Bökkerink. dit centrum zal in nauw contact blijven staan met het algemeen secretariaat in amsterdam.
als je protestdieners kent verwijs ze dan naar het CID in nijmegen.
in het volgehde IB zal hopelijk iets meer over het CID vertelt worden.

A L G E M E E N

AKSIE. Pamflettenaksie bij indelingsraden. Delft: adres kontaktpersoon is gewijzigd: het is nu Reinier de Jong, Koornmarkt 81d, tel 01730-32977; Roermond gaat binnenkort beginnen maar zoekt nog mensen die willen helpen posten, kontaktpersoon Henk Dootjes, Charles Ruisstraat 34, Roermond, tel 04750-2133. Breda: draait al lekker, men kan nog wel wat mensen gebruiken, opgeven bij Klaas Postma, verbeetsens raat 71, breda, tel 01600-43480.

Aksie rond protestdiener Cor Laan, Elias Beekmankazerne Ede. op 15 april kreeg cor laan 10 dagen voorwaard arrest wegens het ophangen van twee affiches van het Angola-komitee op zijn kamer. op één van de affiches staat te lezen: 'Portugal moordt met Nato-wapens in Afrika'. de strafreden was eerst dat hij op deze wijze 'de nato in diskrediet had trachten te brengen'. dit werd later, toen hij in beklag ging, veranderd in 'het ophangen van affiches die duidelijk tendentioes zijn en daardoor de politiek in de kazerne brongen'. de redenning van de kommandant ging zo: er bestaan geen natowapens; er bestaan alleen wapens van bepaalde landen; dus kan soldaat cor laan de nato nooit in diskrediet hebben gebracht.

verzwaard arrest betekent dat de soldaat overdag gewoon aan het soldatenleven deelneemt, maar 's avonds en in het weekend de cel ingaat. het was voor cor. dus steeds mogelijk met zijn medesoldaten in contact te blijven, bovendien ontmoette hij in het arrestantenlokaal soldaten van andere afdelingen die via de pers over zijn zaak gehoord hadden. alles bij elkaar was dit teveel voor de militaire leiding ter plaatse. woensdag 22 april werd cor. overgeplaatst naar de Dotmorskazerne in Eefde (bij Zutphen), waar hij volgens zijn kommandant geen gevaar meer kon opleveren voor de kostbare technische apparatuur. inderdaad blijkt deze kazerne een afvalput voor niet gezagsgetrouwe elementen te zijn, die hun dagen zoet brengen met eenvoudige sjuwwerkzaamheden. aangezien cor. laan zelf nog geen basisgroep om zich heen gevormd had, en er ook geen contact tussen de bvd en zijn kamergenoten bestond, hadden we het plan opgevat alsnog samen met de vvdm een aksie op touw te zetten. de vvdm-afdeling ode was echter niet bereid om extranummers van het blad Trouw, over portugal en haar oorlogen in Zuidelijk Afrika, in soldatenbussen uit te delen.

de bvd-amsterdam heeft toen zelfstandig op 24 april dit nummer van Trouw met een bijgevoegd pamflet uitgedaald aan de soldaten die met de trein naar huis gingen. de angst die de legerleiding voor zulke activiteiten heeft, bleek eens te meer uit het feit dat de soldaten van te voren over onze verderfelijke invloed waren ingelicht. een tweede aksie op zondagavond is door gebrek aan kommunikatie met sj-ede niet doorgegaan. we kunnen hierdoor nog geen oordeel geven over het effect van onze aksie: binnenkort zullen er nieuwe aksies komen waarover we jullie zullen inlichten.

BT. DIE

FAO-jongerenkongres 11 april. eindeloze procedurekwesties werden besproken. de belangrijkste prioriteit die het kongres aan de 80 jongerenafgevaardigden moegaf was dat de FAO in dienst staat van de huidige kapitalistische orde en dat dit duidelijk gemaakt moet worden aan de 1500 afgevaardigden op het grote FAO-kongres in juni. hier zal waarschijnlijk niet veel van terecht komen omdat de afgevaardigden door bergen papier moeten worstelen en slaafs de kongrestechniek van de ouderen zullen navolgen. er zal daarom waarschijnlijk tijdens het kongres flinke aksie gevoerd worden om aan te tonen dat de FAO misbruikt wordt door onze industrieën. nesbic heeft hierover een brochure uitgegeven: 'de FAO in dienst van de uitbuiting. deze brochure kan je bestellen bij: nesbic, noordeinde 5, leiden, tel 04150-42045.

I. L. A. A. T. S. E. L. I. J. K.

NIJMEGEN . verslag van onze activiteiten sedert begin februari:

- we zijn op 4 scholen geweest om over legerproblemen te discussieren. twee scholen in nijmegen, twee in roermond. hoewel geleidelijk aan een zekere vaardigheid wordt verkregen in het discussieren en ontzenuwen van de argumenten van de legervoorlichters, blijft nog steeds het grote probleem om op adequate manier je argumenten te vertolken voor verschillende groepen; dus de relatie leggen tussen en de problematiek van de betreffende groep. in roermond zijn incidentele contacten gelegd met mensen die interesse hebben voor de bvd. getracht zal worden samenwerking tot stand te brengen tussen nijmegen en de afdeling Zuid Limburg.
- onze pamfletaksie bij de kazerne (zie I.B.9) begint in zoverre vrucht af te werpen, dat er van legerzijde steeds agressiever op gereageerd wordt. zondag 22 maart zijn hans en willem opgepakt door de M.P., die in een busje die in een busje het kazerneterrein kwam afstormen. (zij stonden er nog geen halve minuut, hadden pas drie pamfletten uitgereikt, waarvan men binnen de kazerne de inhoud dus nog niet kon weten!). na verhoor (waarvoor de betreffende meerdere uit zijn bed gehaald moest worden), procesverbaal ontinbeslagname van de pamfletten, konden zij gaan. verdere konsekwenties zijn nog niet bekend.
- een fotokopie van het pamflet kan je op het alg. sekr. bestellen.
- wij zijn geweest op Rekreatie '70 in nijmegen, georganiseerd door de

Jeugdraad voor schoolgaande en werkende jeugd. Belangstelling was nihil, men kwam om te feesten, niet om over politiek, school, werk, etc te praten. Blijkbaar is dit soort manifestaties voor bvd niet zo geschikt. nagekomen: we hebben een nieuw stencil ontworpen voor de kazerno. wordt uitgedoeld aan de nieuwe lichting die 1 april opgekomen is. dit stencil wordt in serievorm uitgegeven (fotokopieën op alg. sekr.) vanaf donderdag 16 april is er een contactavond in het pand ziekenstraat 90+92 (kraakhuis) voor militairen en stedelingen. de bvd vergaderingen van maandagavond op de smetiusstraat blijven gehandhaafd.

TERNEUZEN. er wordt hier gewerkt aan de oprichting van een bureau voor dienstweigering en een afdeling van de bvd. inlichtingen bij dick haster, jeroen boschstraat 45, terneuzen.

AMSTERDAM. er wordt gewerkt aan de verhuizing van het algemeen sekretariaat. volgende keer zullen we een overzicht geven van onze activiteiten.

iedereen kan hier zijn activiteiten in kwijt. opwekking voor aksies, vergaderingen o.d. het volgende i.b. komt nog voor het kongres uit. willen jullie daarom alles wat je in het i.b. wil zetten opsturen uiterlijk vóór 16 mei want dinsdag 19 mei wordt het verstuurd. zorg dat verslagjes o.d. duidelijk zijn met datum plaats, inlichtingen bij wie, hoeveel, waarom, enz, enz.

AGENDA. 5 mei: nederland 25 jaar geleden bevrijdt! groot feest.....
23 mei: KONGRES BVD . gebouw Veritas, Utrecht. van te voren krijgt iedereen het kongresnummer van de Nationale en Soldatenkrant. hierin staan discussiestukken over o.a. de toekomst van de bvd. ~~het kongres zal in het teken staan van de dienstplicht.....~~

AANMANING

omdat de bvd geld nodig heeft om bvd te kunnen zijn moeten we helaas dit schrijven richten tot iedereen die van onze diensten gebruik maakt of op de hoogte wordt gehouden.

Helaas is niet iedereen even rijk of arm en daarom is het moeilijk voor ons te bepalen hoeveel we aan jou kunnen vragen. maar hou er a.u.b. rekening mee dat we van ieder gemiddeld f 12,- per half jaar moeten vangen.

je kunt je bijdrage storten op giro 1372258 met vermelding "bijdrage eerste halfjaar 1970"

mochten er onduidelijkheden of fouten van onze kant zijn, laat het dan middels een briefkaartje even weten.

als je al je kontributie betaald hebt beschouw je dit bericht maar als niet geschreven.

met beste groeten
hans van der zee
alg. sekretariaat bvd

stand van de giro 29-4-'70 : f418,48

nog te betalen : 'allos over dienstweigeren: f 1600,-
kongres 1500,-
typemasjien 200,-
huur nieuwe kantooruimte 175,- p/m

KONKLUSIES VOOR EEN STRATEGIE

In het begin hebben we geconstateerd dat de huidige polemologie een beroep doet op de bereidheid om offers te brengen omwille van de vrede. Langzamerhand is het duidelijk geworden dat dit een vage kreet is. Want wie moet er offers brengen? De grote ondernemers soms? Het probleem is niet oorlog te voorkomen maar: hoe aan de maatschappij een siesteem ten grondslag te leggen dat niet gebaseerd is op het principe van winst met als noodzakelijk gevolg uitbuiting. M.a.w. hoe de maatschappij zo te veranderen dat zij geen egoïsten oplevert, geen onderdrukkers en onderdrukten, maar steeds meer menselijkheid, steeds meer ontplooiingsmogelijkheden voor iedereen overeenkomstig zijn behoeften.

Daarvoor is het nodig dat zij die het niet eens zijn met het siesteem zich verenigen in een frontale aanval op het siesteem om het te kunnen vernietigen en tegelijkertijd, als antwoord daarop, een beter siesteem te kunnen vestigen, uitproberen en vervolmaken. Het doel van iedere actie moet dus zijn een bijdrage te leveren aan deze frontale aanval. Dat wil zeggen: de acties moeten niet de bereidheid vragen van het siesteem - van de machthebbers van dat siesteem - om tot een verandering te komen. Immers, dat is vragen naar het onmogelijke: terecht zegt Veringa dat een democratische universiteit zoals de studenten dat willen, niet mogelijk is, terecht zeggen de legervoorlichters dat afschaffing van het loer of omvorming daarvan zoals sommigen dat willen, een utopie is. Het is een utopie, het is niet mogelijk binnen dit siesteem. Dat wil zeggen: zonder het economies fundament van dit siesteem aan te tasten. Het militair-industrieel kompleks kan niet tegelijkertijd gehandhaafd blijven en werken aan een werkelijk vredelievende politiek, of een werkelijke "ontwikkelingshulp"-politiek.

Dit betekent dus, dat iedere actie gepland moet worden in een lange termijn strategie, die beoogt de macht in het siesteem over te nemen. Dat betekent niet, dat bv. anti-autoritaire acties niet maar zinvol zijn, omdat ze alleen een beroep doen op de bereidheid van de autoriteiten om een deel van hun macht af te staan. Het betekent, dat anti-autoritaire acties niet op zichzelf mogen staan, dat ze een bewust onderdeel moeten zijn van een anti-kapitalistische strategie.

GEWELD.

Tenslotte de vraag over de geoorloofdheid van geweld bij het plegen van revolutie. Omdat de revolutie pas aan het einde van de lange-termijn-strategie ligt, is deze vraag op het moment gewoon niet te beantwoorden. We moeten duidelijk erkennen, dat op dit moment het gebruik van geweld averechts kan werken. Niet zozeer averechts op mensen, die toch al rechts zijn, maar ook averechts op de revolutionairen zelf. Maar we moeten ook erkennen, dat het zonder geweld ook wel eens niet zou kunnen lukken de "geweldloze maatschappij" te vestigen. Dan mogen we niet alleen maar aan onze eigen comfortabele positie tenidden van de westerse rijkdom denken. We moeten dan ook denken aan het structurele geweld dat permanent voortduurt zolang het kapitalisme bestaat.

Het gebruik van zinloos geweld kan alleen voorkomen worden wanneer we bereid zijn de structurele oorzaken van het geweld te bestuderen en aan zoveel mogelijk revolutionairen duidelijk maken. Alleen inzicht in hun situatie brengt opstandelingen tot een rationele tactiek, tot een verstandig beperkt gebruik van eventueel geweld. Wanneer we nalaten dit inzicht duidelijk te maken dan zal ons beroep op 's mensen bereidheid uiteindelijk een beroep op menselijke haat blijken te zijn. En dat helpt alleen het fascisme verder; het fascisme, dat je als een volmaaktere vorm van het kapitalisme kunt zien.

Zeggen, dat geweld altijd geweld oproept, geeft blijk van weinig inzicht in het siesteem. Het is een onjuiste generalisering, een spreekwoord bijna, zonder enige reële inhoud of theoreties fundament. De vraag is, wie begint er met geweld. Aangezien het structurele geweld er eerder bestaat dan de oproep weigeren aan geweld mee te doen, zal die weigering een berusting betekenen in het bestaan van het structurele geweld. Dienstweigering is des te meer kolder, irrationeel, omdat ze eraan voorbij gaat, dat oorlog e.d. juist een inetsivering, verheviging is van structureel geweld. Weigeren alleen betekent dus het aanvaarden van de oorlog.

Voor een goed verstaan van het probleem is het belangrijk onderscheid te maken tussen structureel, onderdrukkend geweld en het geweld dat voortkomt uit verzet daartegen. Het verzet kan kwalijk gewelddadig zijn: zoals de rellen rond het eeuwfeest van de Bijenkorf en op koninginledag in Amsterdam, het is dan alleen ondoordacht of slecht doordacht gebruik maken van geweld - teuter een afreageren op depolitie als gevolg van niet begrepen structureel geweld. Het is dan ook zinloos en eindelijk en draagt het gevaar in zich fascisme op te roepen. De visieuze sirkel van het geweld kan echter wel doorbroken worden wanneer het verzet, het bevrijdend geweld strategies gebruikt wordt. D.w.z. bereidneerd en tot het uiterste beperkt, rustig en gecontroleerd. Dat kan alleen op basis van een goed begripen van het structurele geweld. Op deze wijze kan tegenover onderdrukkend geweld bevrijdend geweld gesteld worden.

De functie van het geweten in deze is niet te zeggen: "Fout is fout en daarmee basta", maar het geweten werkt wanneer je erkent, dat voortdurend je strategie en tactiek opnieuw bezien en bediscussieerd moet worden.

NAAR DE KAZERNE

bijlage 8-4

HET AFGELOPEN JAAR

Na het kongres van vorig jaar, waar besloten werd de bvd van vakbond om te vormen tot een slagvaardig onderdeel van de buitenparlementaire oppositie, is de bvd tot een geheel andere organisatie geworden dan zij tot dan toe was. Aanvankelijk bewogen de bvd activiteiten zich nog vooral op het terrein van de tewerkgestelde erkende gewetensbezwaarden militaire dienst. Deze activiteiten vonden 'n hoogtepunt in de Vledder akties van vorig jaar augustus. Maar daarna was niet meer erg duidelijk wat we, behalve het verzorgen van een bvd standpunt op de openbare hearing van de vaste tweede kamerkommissie, nog verder aan akties tegen de burgerdienst konden ondernemen. er bestaat een grote kans dat de nieuwe dienstweigeringswet die bij het ministerie in de maak is vrijwel alle grieven van de meerderheid der tewerkgestelden kan wegnemen.

Hetzelfde geldt ook van de aksie rond Ron Boot. Nadat Ron erkend is kan een eventuele volgende aksie eigenlijk nog alleen maar herhalen wat er voor Ron Boot gedaan is. Terwijl intussen de kans groot is dat bij de invoering van de nieuwe wet de normen voor erkenning aanmerkelijk uitgebreid zullen worden. Ja, het ministerie overweegt zelfs de invoering van een 'alternatieve dienstplicht.

In de afgelopen winter is er dan ook het meeste gewerkt aan aksies gericht op middelbare scholieren e.d. Proberen het 'dienstweigeren' bij onze leeftijdgenoten aanvaard te krijgen als iets wat vanzelf spreekt is daarbij wel het belangrijkste motief geweest. Daarbij is er ook op allerlei wijze veel propaganda gemaakt tegen de navo, vooral rond het anti-nato kongres, akties die eigenlijk vanuit de zelfde motivatie voortkwamen.

Om al deze voorlichting en propaganda akties goed te kunnen voeren zijn we begonnen met te proberen een beter inzicht te krijgen in de problematiek. Er zijn veel studieweekenden bezocht en er zijn er ook een paar door bvd afdelingen zelf georganiseerd. In de nationale en soldatenkrant zijn veel theoretische stukken verschenen en ook de meest verkochte en gekochte brosjures waren gericht op informatieverschaffing en studie.

Deze studie en informatievergaring leidde aanvankelijk niet tot conflicten tussen de bvd'ers onderling. Niemand kon een goede algehele theoretiese verklaring geven van het militarisme waardoor algemeen het gevoel heerste dat we het allemaal wel ongeveer met elkaar eens waren. Wel bestonden er meningsverschillen met een, laten we voor het gemak zeggen, meer 'voorzichtere vleugel' van bvd'ers en/of dienstweigeraars, maar die meningsverschillen kwamen niet voort uit diepgaand verschillende theoretiese opvattingen. Zij waren eerder het gevolg van een verschil in mentaliteit, in opvattingen over de manier waarop e.d. bvd'ers zijn over het algemeen op de eerste plaats anti-autoritair, en tillen veel minder zwaar aan de etiese kanten van de zaak. De 'echte' etiese dienstweigeraars waren meer geneigd het vertrouwen in de overheid een kans te geven dan dat zij zonder meer de diverse o-

verheidsmaatregelen als bedillerig of autoritair kenschetsten.

Pas doordat één van de bvd'ers de zg. s pamfletten ging maken en deze ook in Passieffist geplaatst werden, en doordat piet ordeman en jan halkes in de nationale en soldatenkrant probeerden een 'duidelijke' socialistiese kritiek op onze akties en op het kapitalisme te ontwikkelen, zonder dat ze er erg in slaagden dit goed te beargumenteren, kwam er een discussie tussen de verschillende groepen bvd'ers op gang. Een discussie die nu wel duidelijk bepaalde maatschappelijke inzichten en veronderstellingen bij de bvd leden alsonderwerp had. Dat betekent meteen dat er een vrees opkomt voor een 'scheuring' omdat het niet meer als een paal boven water staat dat je het in principe met elkaar eens bent.

Op het kongres vorig jaar werd ook besloten dat de bvd zich zoveel mogelijk op protestdienst zou gaan toeleggen, als een betere vorm van oppositie tegen het leger dan dienstweigeren. Eenkele maanden lang is er toen door een werkgroep wel veel over protestdienst gepraat, maar deze groep werd gehandicapt door een gebrek aan kontakt met protestdieners en militairen zelf. Langzaam kon dit kontakt gelegd worden en ontstond er een handleidinkje voor de protestdiener. Daarna is geprobeerd om het aantal protestdieners zo snel mogelijk uit te breiden vooral door middel van van pamfletten aksies die, met uitzondering van de s pamfletten, geen direkt resultaat bleken te hebben. Tenslotte zijn een aantal min of meer goed voorbereide bvd'ers als protestdiener in dienst gegaan en een van hen kwam in april tot een individuele aktie, waarvan gehoopt werd dat er naar aanleiding daarvan tot een solidarieteitsaktie zou kunnen komen, maar alle pogingen daartoe bleken geen resultaat te hebben. Enkele anderen kwamen al binnen een maand terug met s 5.

Als een permanente aktiviteit is er steeds de steun geweest aan toekomstige dienstweigeraars en mensen die afgekeurd wilden worden en meer van dat soort hulpverlening. De brosjure 'alles over dienstweigeren' van de vredeswerkgroep Haarlem wordt nog steeds uitstekend verkocht.

Bij veel aksies is er een nauwe samenwerking geweest met andere organisaties. Logies, omdat veel bvd'ers in meerdere organisaties min of meer actief meedraaien. Bij samenwerking met andere organisaties is nooit gelet op de al dan niet akseptabele kleur van die organisatie. Op de eerste plaats zou dat ook niet kunnen omdat de bvd zelf nog geen kleur kon bekennen omdat bvd'ers uiteenlopende simpatieën hebben. Het is ook goed omdat bij samenwerking niet gelet moet worden op elkaars stellingname als organisatie, maar op de aan de orde zijnde stellingname en strategie van de aktie waarin samengewerkt moet worden. Het afgelopen jaar heeft de bvd eigenlijk steeds van twee gezichten gebruik kunnen maken. Het eerste gezicht was dat van een radikaal linkse, gezagsondermij-

nende organisatie, het tweede gezicht was dat van een organisatie van eties bewogen jongeren die geengageerd stelling nemen tegen de 'gebreken van ons maatschappelijk bestel'.

DISKUSSIE NU NOODZAAK

Het belangrijkste probleem op dit moment is de hierboven gesignaleerde discussie over de theoretische grondslagen van onze activiteiten. We kunnen nu wel zeggen dat we alles wat vanuit onze toch veelal gebrekkige inzichten, voor de hand lag, hebben uitgeprobeerd. Al dze akties hebben ons niet wezenlijk verder gebracht, we vechten nog steeds tegen de zelfde machten, die overigens -dankzij onze akties- steeds slimmer worden. (zie Passieffist maart 70, pag 18 e.v.)

Daarom is er met het oog op dit kongres in dit nummer van de nationale en soldatenkrant op de eerste plaats gepoogd al onze theoretische inzichten bij elkaar te zetten en te verdiepen om van daaruit een nieuwe strategie voor onze akties te kunnen ontwikkelen. Deze poging vertoont ongetwijfeld veel gebreken waarover niet alleen op het kongres maar ook en vooral na het kongres in de verschillende bvd afdelingen gediskussieerd moet worden. Zowel om de theorie zo goed mogelijk uit te bouwen en zo nodig te herzien, maar ook om ons inzicht te scherpen en onze diskussie-techniek te verbeteren; in feite om ons te trainen in een denken dat vrij is van alle vooroordelen en misleidende vanzelfsprekendheden die voortkomen uit onze opvoeding en opleiding in de huidige maatschappij. Een opleiding die als kenmerk draagt dat ze ons zoveel tracht aan te passen aan het siesteem en zoveel mogelijk de zg. negatieve kritiek (kritiek die gevaarlijk is voor het siesteem) af te leren.

DE OPPOSITIE TEGEN DE WET GEWETENSBEZWAREN MILITAIRE DIENST

Uit de theoretische beschouwingen over het kapitalisme in het eerste deel van dit geheel blijkt hopelijk dat dienstweigering op welke gronden dan ook geen werkelijke aanval is op het siesteem. Ook in vorige afleveringen van de Passieffist is al betoogd dat veranderingen in de wet geen nieuwe perspectieven openen voor werkelijk siesteem ondermijnende akties in een lange termijn strategie. Alleen wanneer de dienstplicht wordt zullen we ons opnieuw op de waarde van de wet gewetensbezwaren moeten bezinnen.

Daarmee is vooral niet gezegd dat dienstweigeren verkeerd is. Het moet alleen afgeraden worden wanneer de dienstweigeraar eigenlijk veel beter zichzelf zou kunnen inzetten voor oppositie binnen het leger. Dienstweigeren blijft natuurlijk een goede uitweg om de krijgstuicht te kunnen ontduiken, een doodgelopen protestdienst te beëindigen enz. Ook voor burgerdienstplichtigen zijn er nog wel mogelijkheden om akties tegen de dienstplicht op touw te zetten. Na erkenning de bezwaren intrekken kan de burokratie bijvoorbeeld behoorlijk opbreken. Maar al deze akties zullen niet meer kunnen zijn dan het voortborduren op eenzelfde tema, dat onderhand voldoende uitgeput is. Het dienstweigeren moet dus gezien worden als een methode om individuele oplossingen te bieden, niet als een revolutionaire siesteem gevaarlijke aktie.

Het ijveren voor verbetering van de wet kan met een gerust hart overgelaten worden, voor een groot deel althans, aan het Interkerkelijk Vredesberaad. Onze taak als bvd'er zal zijn er op toe te zien dat de wet niet zodanig gewijzigd wordt dat de onderdrukking en tegenstellingen van het kapitalistische siesteem verbloemd of verdoezeld worden waardoor onze mogelijkheden voor werkelijk doeltreffend verzet beperkt zouden kunnen worden. Erg belangrijk is daarom bijvoorbeeld de strijd tegen het militair-achtige tuchtrecht voor dienstweigeraars. Daartoe zou er een betere samenwerking moeten komen tussen de ombudskommissies van tewerkgestelde dienstweigeraars in het land en de juridische en parlementaire medewerkers waarover het algemeen sekretariaat van de bvd moet kunnen beschikken.

In de groeperingen die nog altijd de wet gewetensbezwaren als een democratische verworvenheid beschouwen waar we eigenlijk dankbaar voor zouden moeten zijn, zullen we ook veel meer dan tot nu toe een discussie over de politieke achtergronden van deze wet op gang moeten brengen.

Ook de voorlichting over de wet gewetensbezwaren, over afkeuren e.d. moet niet meer een doel in zichzelf zijn. Door bij de voorlichtende groeperingen een kritische discussie op gang te brengen en door onze eigen voorlichters beter te scholen moeten we trachten van de voorlichting een duidelijk onderdeel te maken van een anti-militaristische beweging. Dat betekent dat degene die ons om hulp vraagt niet gezien moet worden als iemand met persoonlijke moeilijkheden i.v.m. de dienstplicht, maar als iemand die hetslachtoffer is van het kapitalistische siesteem. De voorlichters moeten dan ook in staat zijn het slachtoffer de middelen aan te reiken om tegen het siesteem oppositie te voeren. Het gaat er dus niet om hem te wijzen op de mogelijkheden zich met zijn zg. persoonlijke moeilijkheden binnen het siesteem aan te passen.

DE OPPOSITIE MOGELIJKHEDEN VOOR ERKENDE DIENSTWEIGERAARS IN BURGERDIENST

De dienstweigeraar die in een burgerdienst tewerkgesteld wordt heeft in feite niets meer met het leger te maken: hij is er van af. Waar hij wel direkt mee te maken heeft zijn de autoritaire verhoudingen en uitbuitingsrelaties die bestaan in het bedrijf waar hij werkt. Daar naast heeft hij natuurlijk met de rottige wet te maken die de burgerdienst regelt.

Het is dan ook logies dat meer en meer de bvd'ers in burgerdienst zich hebben aangesloten bij de akties die door het andere personeel van het bedrijf werden opgezet. De aktiegroep Willem is daar een goed voorbeeld van. Bij deze akties kunnen de mensen in burgerdienst de bvd niet gebruiken. Ze hebben dan veel meer steun nodig van bijvoorbeeld de Bond voor Wetenschappelijke Arbeiders (BWA) die een mediese aktiegroep heeft die kan zorgen voor de noodzakelijke informatie en studie die je nodig hebt om een meer-dan-anti-autoritaire aktie te voeren in een psychiatrische inrichting. De bvd kan natuurlijk wel behulpzaam zijn bij het contact leggen met andere organisaties, maar dat kan een goede aktivist meestal zelf nog wel.

De manipulaties van het buro gewetensbezwaren

van het ministerie van defensie kan het beste bestreden worden met een zg. ombudskommissie. De bvd werkt het meest zinnig in dat geval wanneer er landelijk moet worden opgetreden naar aanleiding van een overplaatsing naar Vledder bijvoorbeeld.

Dit alles betekent dat de taken die de bvd voor de dienstweigeraars zelf te vervullen heeft in de toekomst eigenlijk nog maar zeer gering zijn. Op het kongres zal dan ook de vraag gesteld moeten worden of de naam Bond Voor Dienstweigeraars niet veranderd moet worden in een naam die beter de inhoud dekt.

DE MOGELIJKHEDEN EN TAKEN VOOR DE BVD BIJ DE VOORLICHTING OP MIDDELBARE SCHOLEN E.D.

Verreweg de meeste bvd afdelingen zijn actief geweest in het geven van 'alternatieve voorlichting' op de scholen die ook door de legervoorlichting worden bezocht -voor het merendeel middelbare scholen.

De bedoeling hiervan was op de eerste plaats propaganda te maken voor protestdienst in het leger, in de hoop dat zo, in een vroeg stadium de toekomstige protestdieners opgevangen konden worden en geschoold voor hun moeilijke taak. Dit bleek een ijdele verwachting te zijn geweest. We moeten onderkennen dat de scholieren, eigenlijk vanzelfsprekend, niet geïnteresseerd zijn in actie tegen een autoritaire en onderdrukkende situatie waar ze nog niet mee te maken hebben. Het is logies dat zij in zo'n stadium alleen maar geïnteresseerd zijn in informatie over de manieren die er zijn om te voorkomen dat ze in zo'n situatie belanden. Het dienstweigeren en meer nog de s 5 methode is bij deze mensen veel meer in trek dan de protestdienst.

We moeten dan ook niet verwachten dat we op deze manier protestdieners kunnen werven. Protestdieners zullen die mensen worden die gemerkt hebben dat het veel zinniger is een revolutionaire actiepraktijk tegen het siesteem te ontwikkelen dan te proberen de onderdrukking te ontduiken. Dat betekent dus dat de huidige onderwijsfrontiers de toekomstige protestdieners zullen zijn. Het is dan voor de bvd'ers niet zozeer van belang op de scholen kritiek te leveren op het leger, maar om op de scholen kritiek te leveren op de school.

Het is duidelijk dat wanneer de bvd inderdaad zinvol kritiek wil spuien op het schoolsiesteem zij dat beter kan overlaten aan het onderwijsfront. de taak van de bvd'ers in het onderwijsfront moet zijn de kritiese scholieren te helpen bij leveren van kritiek op de voorstellingen over de navo en het leger zoals die op school worden opgelepeld, niet alleen door de legervoorlichtingsofficieren. Deze scholieren kunnen dan zelf vanuit hun positie van leerling onze 'alternatieve informatie' gebruiken als middel om hun opstand tegen hun onderdrukking gestalte te geven.

PROTESTDIENST: GEEN PROTEST MAAR VERZET

Op dit moment zijn er twee soorten aksies binnen het leger te onderscheiden: Aan de ene kant aksies zoals die van Cor Laan, die antinato affiches op zijn kamer hangt en daarvoor gestraft wordt. Dit kunnen we een individuele

aktie noemen; er kan één bepaalde persoon voor verantwoordelijk worden gesteld.

Aan de andere kant aksies zoals die in de Generaal Spoorakazerne in Ermelo, waar 143 soldaten een brief ondertekenden waarin ze hun individuele verantwoordelijkheid opeisen in een oorlogssituatie. Dit kunnen we een groepsaktie noemen; er kan niet één bepaalde persoon verantwoordelijk voor worden gesteld, er is solidariteit.

De taktiek van deze soldaten is te weigeren te zeggen wie die brief geschreven heeft, zoals ook de redakteuren van het vvdm-afdelingsblad 'Luctor' in Dirschot geweigerd hebben te zeggen wie die paar regeltjes over sabotage geschreven heeft.

In dit licht is het ook begrijpelijk dat de vvdm bestuursleden in hun hoedanigheid van onder de krijgstucht vallende militairen nooit zeggen een aktie te steunen of er zich achter te stellen. Ze zouden daardoor een persoonlijke verantwoordelijkheid voor zulke aksies op zich laden, die de legerleiding hen maar al te graag zou willen toedichten.

De vvdm is niet alleen hierdoor gehandicapt. Zij mist net als de bvd tot voorheen, een duidelijke maatschappij kritiek van waaruit een werkelijk ondermijnende strategie tegen het leger kan worden opgebouwd. Hierdoor de vvdm niet verder dan het leger aan te passen aan de burgermaatschappij. Dat is in het belang van het leger zelf. Aanpassing aan de burgermaatschappij zal het militaire apparaat hechter maken doordat er niet meer het duidelijke verschil voelbaar is tussen de feodale toestanden in het leger en de sociaal democratische burgermaatschappij.

Daarbij vereist de technokratisering van de oorlogsvoering dat er ruimte wordt geschapen voor meer persoonlijk initiatief zoals dat heet. Een zekere democratisering is dus ook in het belang van het militaire apparaat zelf.

Een revolutionaire bvd zal moeten onderkennen dat noch het feodale leger, noch het 'demokratische' leger (met veel inspraak en een goed soldij) een bijdrage levert aan de bevrijding van de mens van uitbuiting en vervreemding.

Een revolutionaire strategie in het leger heeft eigenlijk als enige mogelijkheid ervoor te zorgen dat op het moment dat het leger daadwerkelijk dreigt te worden ingezet tegen bijvoorbeeld een massale studentenbezetting, of tegen een sociale revolutie in Suriname, dat op dat moment een effectieve muiterij uitbreekt waardoor de kapitalistische machthebbers hun laatste wapen uit handen wordt geslagen.

Om dit te bereiken zal er binnen het leger een permanente kritiek ontwikkeld moeten worden op het kapitalisme (uiteraard een begrijpelijke kritiek) en moet duidelijk gemaakt worden wat de werking van het leger als onderdeel van het kapitalisme is.

Daarnaast moet op alle mogelijke manieren geprobeerd worden groepsakties te voeren in het leger zoals dat in Ermelo gebeurd is en zoals dat bij de Heutz compagnie gebeurde door met een staking te dreigen. De werking van deze aksies zal moeten zijn dat er solidariteit gelweekt wordt onder de soldaten die duidelijk gericht moet zijn tegen de siesteem handhavende taak van het leger.

Hierbij is de hulp van de vvdm natuurlijk

onontbeerlijk en de rol van de byd zal nu die moeten zijn van een soort 'nieuw links' binnen de vvdm. Ook onontbeerlijk is de steun van de byd'ers buiten het militaire apparaat, omdat zij gevrijwaard zijn van de krijgstoest. Op het kongres zal bediscussieerd moeten worden hoe dit alles nader moet worden uitgewerkt. Tegelijk zal op het kongres een wervingskampagne onder soldaten gestard moeten worden om aan deze 'nieuw links' gestalte te kunnen geven.

—*—

OVERZICHT VAN GEBRUIKTE LITERAATUUR

Herman de Lange, Bewapeningswedloop in de Derde Wereld 1 en 2. Vrij Nederland, 7 en 14 febr. 1970.

Franz Schurmann, Imperialisme in Oost Azië. De Groene Amsterdammer, 7 maart 1970.

Paul Sweezy, De Toekomst van het Kapitalisme. in: Dialektiek van de Bevrijding, van Genep 1970.

Claude Julien, L'Empire Americain.

Röling, Inleiding tot de Wetenschap van Oorlog en Vrede, van Gorcum/Telcac 1968.

Herman Schmid, Peace Research en Politiek. Journal of Peace Research 1968, nr 3, p. 217-232.

Karl Marx: Lonarbeid en Kapitaal. Loon, Prijs, Winst.

Paul Baran & Paul Sweezy: Monopoly Capital.

Paul Baran, Onderdrukking en Vooruitgang. Nap winteruniversiteit Amsterdam 1969.

Wilhelm Reich, Sexualiteit en Nieuw Kultuur.

C. Wright Mills, The Power Elite.

De sociaal-demokratiese achtergronden van het kapitalisme, BVD brosjure, mei 1970. (een uitreksel van Fritz Vilmar, Rüstung und Abrüstung im Spätkapitalismus.

Anti-Nato Kongresmap. SRVU BVD brosjure.

De Nationale en Soldatenkrant, Passieffist. met name nr. maart 1970.

Het interne bulletin van de byd.

From Yalta to Vietnam, David Horowitz.

Andries de Jong, Haerderen, Minderen, Mensen.

Afd. Bouwkunde Delft, Manifest, opgesteld door hetkollektief als slotverklaring voor 'De Elite'.

VERKLARENDE WOORDELIJST

Bijlage 8-7

inleiding.

poletologie : wetenschap van oorlog en vrede.
 structureel geweld : geweld dat voortvloeit uit bepaalde maatschappelijke instellingen, bv. eigendoms wetten: grootgrondbezitters - landloze boeren.

de inwerking van het kapitalisme op het individu

rationalisering van het produktieproces : het zo doelmatig mogelijk gebruik van mens en machine en de samenwerking tussen beide.

rationeel : op een voordelige produktie gericht, ook; redelijk, in overeenstemming met het logies denken.

irrationeel : strijdig met de rede.

producenten : mensen, die aan de tot standkoming van het produkt werken: arbeiders en anderen, die in loondienst zijn.

manipulatie : gebruik maken van mensen en instellingen voor eigen doel, ongeacht hun wil of doel.

frustratie : een gevoel van onbehagen, dat opgewekt wordt wanneer bepaalde gedragingen gedwarsboemd worden.

vervreemdingsverschijnselen : verschijnselen, waarbij men niets meer te zeggen heeft over zijn eigen werksituatie.

werkdemocratie : de werkdemocratie, die bij Philips is ingesteld, is van bovenaf gekomen: arbeiders die aan een bepaald produkt werkten werden in groepen van ongeveer 10 man opgedeeld waarbij ze onderling de taken konden verdelen om dat produkt te fabriceren. Op deze manier werd de indruk gewekt, dat de arbeiders zeggenschap hadden over hun eigen situatie. Feitelijk kregen de arbeiders geen zeggenschap, wel ging de produktie goed omhoog !

terug naar kabouter

geëksplisiteerd : bewust maken van wat minder bewust of half bewust al aan kennis aanwezig was.

reïnkarnatie : wederlevenswording, nieuwe opkomst van.

secce : louter en alleen.

geïnstigeerd : aangedreven.

konsekwentie : gevolgtrekking.

marginale groep: randgroep.

fetisjisme : ziekelijke voorliefde voor een bepaald voorwerp.

regide : streng.

geïstitutionaliseerd : tot gevestigde instelling gemaakt.

kontekst : samenhang.

sektarisme : streven of neiging zich in sekten af te scheiden of afgescheiden te houden.

Voor ALLEN die ongeschonden zijn een opleiding te volgen voor massa moordenaar (ook wel militair genoemd).

Toen je de bevallige leeftijd van 18 lentes bereikte ontving je het bericht dat je je mocht komen laten keuren in één of andere kazerne teneinde nategaan of je geschikt bent-wij eiteren de militaire bijbel, het handboek soldaat:-

...MET DE RECHTERVOET NAAR VOREN TE VALLEN EN DE BAJONET MET KRACHT IN HET LICHAAM VAN DE TEGENSTANDER TE STOTEN.....

Nu is het grote moment dan eindelijk aangebroken. In de komende tijd zullen enkele eenvoudige lessen je bij brengen hoe je je tegenstander het meest effectief uit de weg kunt ruimen. Natuurlijk, zeg je, ik moet toch mijn vaderland beschermen, pal staan tegen het kommunisme, want als er geen leger was zaten de Russen zo hier (en loopt je vrouw de kans verkracht te worden.)

BEDENK ECHTER DAT: - een AUTORITAIR leger nooit een democratie kan beschermen enst het zelf geen democratie kent.

- je wel goed genoeg bent om op je 19 e voor moordenaar opgeleid te worden maar niet goed genoeg bent om te stekken.
- ons leger ingeschakeld kan worden (dankzij de Nato) om een diktatuur te beschermen of te vestigen (denk aan Portugal en Griekenland
- mede door onze NATO steun oorlogen in ANGOLA, MOZAMBIQUE etc. in stand gehouden worden.
- doordat jij meehelpt een leger in stand te houden er elders in de wereld ieder jaar 25.000.000 (25 miljoen) mensen sterven van de honger. (het leger vraagt ieder jaar miljarden guldens; zou dit geld niet beter besteed zijn aan de leniging van de nood in uitgebuite arme landen?)

BEN JE NOG NIET OVERTUIGD? BEDENK DAT ALS JE IN VREDESTIJD JE VADER VERVOORDEE EEN PAAR JAAR DE BAK INDRAAIT, MAAR VERMOEDT JE IN DE OORLOG EEN ANDERKANS VADER DAN KRIJG JE ZEN LINTJE.

VRAAG IN HET WEEK-END AAN JE MEISJE, VROUW, VADER EN MOEDER OF ZE HET LEUK VINDEN MIT EEN TOEKOMSTIG MOORDENAAR OM TE GAAN.

ALS ZE ZEGGEN DAT JE ZO'N KEREL WORDT IN DIENST BEDENK DAN DAT ZE ZELF TE BERGEND ZIJN EEN KEREL VAN JE TE MAKEN.

Als je over het bovenstaande nadenkt zul je ontdekken dat je niet in dit leger thuis hoort. JE HOEFT OOK NIET IN DIENST, WANT JE KUNT, OOK ALS JE AL IN DIENST ZIT, DIENSTWEIGEREN OF PROTEST DIENST TOEN.

WAT MOET JE DOEN: 1. Je schrijft een brief aan minister van Defensie (den Toon) dat je onoverkomelijke bezwaren tegen m.l. dienst gekregen hebt en dat je een beroep wil doen op de wet zwaartenbezwaren m.l. dienst. Je kommandant zal en moet je daarbij helpen.

Bijlage 9-1

2. Na verloop van tijd krijg je een oproep bij een maatschappelijk werker te komen. Na enige tijd mag je naar een psychiater en daarna kom je voor een commissie die onderzoekt of je bezwaren gegrond zijn. (dit kunnen menselijke of godsdienstige bezwaren zijn)

3. Na je erkenning wordt je te werkgesteld in b.v. de Staatsdrukkerij, Centraal Bureau voor Statistiek, V.H., Delft, Psychiatrische inrichtingen, Kamp Vliedder (bos onderhoud) enz. Deze tewerkstelling duurt 23 maanden inclusief alle herhalingen. Je eventueel in dienst doorgebrachte tijd wordt van deze 23 maanden afgetrokken.

DUS NIET 16 maanden Nieuwseids of Veenhuizen of iets dergelijks.

INLICHTINGEN: Bond Voor Dienstweigeraars
Postbus 9405 - Den Haag - t.a.v. P.A. Kouwenhoven.

Voor noodgevallen: B.V.D. Amsterdam tel 020 - 225,990

NAAM: . . . . .

ADRES: . . . . .

MIL. Adres . . . . .

Denk jij ook dat je in dienst MOET als je goedgekeurd wordt ?

ONZIJN !

Denk jij ook dat je de gevangenis ingaat als je weigert om in dienst te gaan ?

ONZIJN !, je hebt het recht om dienst

te weigeren, het staat in de grondwet !!

Vandaag moeten ze je crover vertellen, ALS je er maar om vraagt

(bv. tijdens het persoonlijk gesprek).

Ze moeten je ALLES vertellen over de wet gewetensbezwaren militaire dienst. Hierin staat dat je niet in dienst hoeft als je daar ernstige gewetensbezwaren tegen hebt. Je moet dan wel vervangende burgerdienst vervullen, wat 23 maanden duurt.

Ze moeten je ook over andere mogelijkheden vertellen, nl.

- dat je kunt wapenweigeren, je komt dan bij mobiele kolonnes
- dat je als je zonder meer verrekt om in dienst te gaan het risico loopt van 2 jaar gevangenisstraf
- dat je met een eroepsopleiding een kleine kans hebt om naar ontwikkelingslanden te gaan

Er zijn nog meer dingen die je kunt doen, maar daar zullen de militairen je niets over vertellen, nl.

- je kunt je laten afkeuren
- je kunt gewoon in dienst gaan en daar met iedereen diskussiëren, pamfletten uitdelen enz. Als dat je onmogelijk wordt gemaakt kan je alsnog een beroep doen op de wet gewetensbezwaren militaire dienst (de zgn protestdienst)
- je kunt ook tegen het leger zijn omdat:
  - + het een onderdeel is van de NATO
  - + het je in je vrijheid beperkt
  - + het je sexueel frustrceert
  - + het uitbuit en onderdrukt
  - + het een symptoom is van onze westerse kapitalistische maatschappij
  - + het een kuddegeest veroorzaakt

hierop kun je niet weigeren. Sabotage blijft dan alleen over

OF

- je gaat gewoon in dienst en verklaart je dus bereid medemensen te doden op bevel van bovenaf, zonder dat je daar zelf invloed op kan uitoefenen!!!!

Praat vandaag hierover met elkaar !!!

Wil je meer inlichtingen?

kom dan eens langs op onze informatieavonden: woensdagavond in de Trapkes, Oude Vest, Breda

of schrijf eens naar ons kontaktadres: werkgroep leger
 verbeetenstraat 71,
 breda tel. 43480